

KMETOVALEC

GLASILO
KMETIJSKE
DRUŽBE
V
LJUBLJANI

• R • Z • Z • O • Z •

Štev. 1.

V Ljubljani, 15. januarja 1934.

Leto 51.

Vsebina: Našim kmetovalcem ob priliki 50 letnice zdajanja „Kmetovalca“. — Ali naj se kmet zanima za delavsko zavarovanje? — Plačevanje kmetijskih dolgov. — Kako osušujemo zemljišča na barjanskem svetu. — O zimskem škropljenju sadnega drevja. — Razkisanje vina. — Kdaj bomo prvič letos pretakali vina? — Porjavenje mladega vina. — Društvene vesti. — Pomanjkanje nastilja. — Mlekarska samopomoč in javna podpora. — Vprašanje naših dirkalnih društev in dirkališč. — Razno. — Sušmarstvo v čebelarstvu. — Čebelarska opravila v januarju in februarju. — Gozdni plevel in njegovo zatiranje. — Vprašanja in odgovori. — Družbene vesti. — Vabila k občnim zborom. — Razno.

Priloga: Vnovčevalec.

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

$\frac{1}{32}$ strani	Din 80—	$\frac{1}{8}$ strani	Din 350—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 1000—
$\frac{1}{12}$ strani	Din 160—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 500—	$\frac{3}{4}$ strani	Din 2000—
$\frac{1}{8}$ strani	Din 250—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 700—	Pril. listu stane D. 100 za 1000 v	

Mala naznanila, vsaka beseda 50 par (najmanj 10 Din).

Več ko sto let

že hodi vsako leto med ljudstvo Blasnikova „Velika Pratika“, ki je med narodom najbolj znani in priljubljeni ljudski kalendar. Zato jo kupi sleherni leto vsaka družina. Celo stoletje že je ta pratika zvest in veran spremljevalec Slovencev, v dobrih in zlih časih. Dobi se v vseh trgovinah. Prečitajte tudi inserat na predzadnji strani!

140

Sadno drevje

visokodebelno, srednjedebečno, enoletno, grmičasto, ki se lahko tudi pikirane, lepotično drevje in grmičasto, ki so sadike, vse prima blago, velike zaloge, htevalite ponudbe od: Sgaravatti Pianto, (Italija).

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lan. tropine

ter vsa v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIČ-ZANKL

tovarne olja, lakov in barv

družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIČ

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

POSODJILNICA

V MARIBORU

reg. zadr. z omej. zav.

NARODNI DOM

Telefon št. 21-08.

Ustanov. l. 1952.

Obrestuje nevezane hranilne vloge po 4⁰/₀, vloge proti 3 mesečni odpovedi po 5¹/₂⁰/₀. Stanje hran. vlog nad Din 70.000.000.—. Rezerve znašajo Din 8.800.000.—. Posojila daje članom na vknjižbo po 7⁰/₀, na osebno poroštvo po 8⁰/₀.

Za jesensko in zimsko škropljenje sadnega drevja proti raznim škodljivcem je priznано najuspešnejše sredstvo

ARBORIN

Izdeluje ga tvrdka

CHEMOTECHNA

družba z omej. zavezo

LJUBLJANA, Mestni trg 10

(na dvorišču veletrgovine A. & E. Skaberne)

V zalogi pri Kmetijski družbi

J. BLASNIKA NASL.

UNIVERZITETNA TISKARNA

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE

VREČICE ZA SEMENA

Najstarejši grafični zavod Jugoslavije izvršuje vse tiskovine najceneje in najsolidneje

USTANOVljena LETA 1628

Sedaj je pravi čas gnojenja!

Zimsko gnojenje - dvojno gnojenje!

Jamči za uspeh!

Ozimna žita gnojite z Nitrofosom.

Vinograde in sadonosnike z Nitrofoskalom I.

Travnike z apnenim dušikom ali z Nitrofoskalom - Ruše.

Radi prevoznih stroškov naročajte skupno, potom Kmetijskih podružnic

Kmetijski družbi v Ljubljani.

32468
32468

KMETOVALEC

Štev. 1.

V Ljubljani, 15. januarja 1934.

Leto 51.

Našim kmetovalcem ob priliki 50 letnice izdajanja »Kmeto- valca«.

Letos s 1. marcem bomo praznovali 50. letno izdajanje družbenega glasila „Kmetovalca“. Zato si z nastopom novega leta štejeemo v dolžnost, da se spomnimo v kratkem tega važnega jubileja.

Mnogo zaslužni prvi urednik, tajnik, general. ravnatelj in končno predsednik blagopokojni g. Pirc, ki je posvetil in žrtvoval svoje življenje za Kmetijsko družbo, je začel izdajati list leta 1884. Takrat je našel „Kmetovalec“ podlago v tedanjih „Naznanilih“ in „Novicah“, ki so sicer še pozneje prinašale dokaj kmetijskega čtiva in so l. 1902. prenehale izhajati. S „Kmetovalcem“ je hotel ranj. Pirc ustvariti strokovni list, ki naj tvori živo vez med družbo in kmeti; njegova želja se je v polni meri tudi izpolnila.

50. letnikov „Kmetovalca“, t. j. 50 debelih knjig leži pred nami. Ogromno je delo, ki je podano v obliki poučnih člankov, praktičnih izkušenj in nasvetov, mnogoštevilnih vprašanj in odgovorov. Skoraj ni najti napredne kmetijske hiše, kjer bi se „Kmetovalec“ v teku teh let poleg knjig družbe sv. Mohorja ne bi nahajal. **Smelo trdimo, da je „Kmetovalčeva“ doba pravzaprav doba preporoda vsega slovenskega kmetijskega gospodarstva.** Predaleč bi nas vedlo, ako bi sedaj naštevati, kar se je dobrega in poučnega storilo za prospeh in procvit našega kmetijstva v našem jubilanu.

Ko tako premišljamo ob 50. letnici „Kmetovalca“, vidimo, da je tudi v letošnjem letu na dolgoletno željo številnih članov spremenil svojo obliko z ovitkom vred tako, da ga bodo člani lažje shranjevali in raje dajali tudi vezati. Format novega lista je sicer nekoliko manjši, toda zato bo pa obširnejši. „Kmetovalec“ bo izhajal v zimskih mesecih **14. dnevno, t. j. z vsakim 15., odnosno 30. v mesecu.** Med noletjem pa bo izšel mesečno. Skupno bo izšlo v tem letu 18 števil. **Naročnina**

ostane ista, t. j. 25 Din. List se bo tiskal najmanj na 16. strokovnih straneh, kot priloga bo pa izhajal „Vnovčevalec“ in družbeni cenik z obsegom kakor bo potrebno. „Kmetovalec“ se bo s tem še bolj prilagodil vsem kmetским razmeram, ker bo vseboval vse panoge našega kmetijstva.

Veliko bi se lahko dalo doseči, ako bi se vsi naši kmetje bolj zavedali svojega stanu. Kmetijska družba tudi v prošlem letu ni zamudila nobene prilike pomagati našim kmetom. Žalostno pa je, da pri mnogoštevilnih kmetovalcih kljub prigovarjanju in agitaciji ni našla zadostnega odziva niti pravega zanimanja za svoje delo, ki ga je v teh težkih časih izvedla njim v korist. Mnogo starih članov je žal prezrlo v tem letu zadevne pozive k složnosti, ki so izšli v „Kmetovalcu“.

Kljub slabim časom Kmet. družba ne bo klonila pod težo raznih neprilik, ki jo ovirajo pri njenih dobro premišljenih gospodarskih delih. Še bolj bo delala in se trudila v tem, da bo nospesovala predvsem vnovčevanje kmetijskih pridelkov poleg ostalega že vpeljanega dela. To je njena glavna naloga, ki jo mora uspešno izvršiti za napredek našega gospodarstva. Težko krizo, v kateri tiči pravzaprav vprašanje sramotno nizkih cen kmetijskih pridelkov, moramo le s skupnim naporom premagati. Od kmetov je odvisno ali bomo pri tem uspeli ali ne. V glasilu „Kmetovalcu“ se bo zrcalilo družbeno delo.

Ni drugega izhoda iz teh neprilik, kakor da si skupno podamo roke vsi kmeti s trdim sklepom in skupnim delom pomagati si složno do boljših časov. „Kmetovalec“ bo utiral pot, po kateri moramo hoditi.

Skupno glasilo „Kmetovalec“ Kmetijske družbe v Ljubljani, Vinarskega društva v Mariboru in Konjerejskega društva v Ivanjkevcih je za vsakega naprednega kmeta prepotreben strokovni list, brez katerega dandanes ne more izhajati. V svojo dolžnost si štejeemo, da se ob tej priliki zahvaljujemo vsem sotrudnikom, ki so

Sreča ni v bogastvu, temveč v zadovoljstvu.

pripomogli v prošlem letu, da je postal „Kmetovalec“ popoln list, ki najbolj odgovarja kmetским prilikam, ker vsebuje vse panoge našega kmetijstva. Obračamo se tudi na vse prijatelje in čitatelje, **zlasti pa na načelstva kmetijskih podružnic s prošnjo, da ga po svojih močeh razširjajo med svojimi tovariši.** Skušali bomo z izbrano in času primerno vsebino ustreči v vseh novih smernicah, kakor jih zahtevajo današnja stiska in sedanji časi. Mnogoštevilni uredniški sosvet jamči, da bo ves material za vsako številko skrbno pripravljen, poljubno pisan in v lahko razumljivem slogu. Potrebno pa je, da ga podpirajo vsi čitatelji in naročniki, kakor tudi ostali člani Kmetijske družbe. Sleherna slovenska kmetška hiša naj bi imela naročnika na „Kmetovalca“.

Uredništvo.

Ali naj se kmet zanima za delavsko zavarovanje?

Dr. Joža Bohinjec.

Na prvi pogled bi morda eden ali drugi odgovoril: nas kmetov zadeve delavcev ne zanimajo, kakor tudi delavcev ne brigajo težave kmetov. Tak odgovor bi pa na gornje vprašanje mogel dati le kmet, kateri na stvar gleda bolj površno in brez zanimanja za važna življenska vprašanja današnjih dni. Samo na prvi pogled morda res izgleda, kakor da težave delavcev kmeta ne smejo zanimati ali ni treba, da ga zanimajo. Napačno misli tudi oni delavec, kateri na težave kmeta gleda brez zanimanja ali morda celo z nekim neprijaznim razpoloženjem. Koristi raznih slojev ali stanov naroda so ozko in nerazdruženo med seboj povezane, kar pomeni, da moramo na križe in težave enega stanu gledati z isto zabriženostjo in resnostjo, kakor na križe in težave kakega drugega stanu. Vemo, da danes preživljata najtežje dni ravno kmet in delavec. Kmet zato, ker ga tarejo visoki davki in visoke cene raznim potrebščinam, katerih ne pridela na domači njivi; njegovi lastni pridelki so pa skoraj brez vrednosti. Delavec ima nizko plačo, največkrat je pa celo brez dela in zaslužka. Ker sta obubožala kmet in delavec, je prišla v težave naša obrt in trgovina. Tudi industrija trpi zaradi pomanjkanja kupcev. Zato je samo

naravno: ako hočemo dvigniti obrt in trgovino, moramo pomagati zlasti kmetu in delavcu do denarja, da bosta dala obrtniku več zaposlitve in da postaneta zopet sposobna kupovati v trgovinah. Z eno besedo: naše narodno gospodarstvo predstavljajo vsi sloji naroda, od kmeta in delavca do obrtnika, trgovca in uradnika. Ako nam je pri srcu povzdiga našega domačega narodnega gospodarstva, moramo imeti pred očmi vse sestavne dele tega gospodarstva.

Odgovor na naslovno vprašanje je zato za našega razsodnega in uvidevnega kmeta samoposebi razumljiv. Kmet se mora zaradi svoje lastne koristi zanimati tudi za vprašanja delavcev, v tem primeru tudi za delavsko zavarovanje. Zakaj? Delavsko zavarovanje se namreč ne tiče samo delavca, ampak v znatni meri tudi kmeta in njegove domače občine. Vemo, da so naši delavci in naše delavke, katere hodijo na delo, sinovi in hčere kmetских domov, sinovi in hčere očetov-kmetov in mater-kmetic. Naše kmetские domačije so majhne; na njih navadno ostane najstarejši sin. Ostali bratje in sestre morajo od doma — za kruhom. Nekateri se oženijo in pomože na kmetih. Toda večina mora iskati svoj življenjski obstoj izven kmetij, v tvornicah, v obrtniških delavnicah, na železnici, v trgovini ali pa tudi v uradih. Tako gre iz kmetских hiš vsepoživljajoča sila na vse strani. Kmetско ljudstvo daje vsem sestavinam našega gospodarskega življenja svojo svežo kri. Kmetu-očetu in kmetici-materi ne more biti vseeno, kako je njih sinovom in hčeram poslano zunaj v težkem svetu. Delavsko zavarovanje ima nalogo, da delavcem in delavkam, našim sinovom in hčeram, nudi potrebno pomoč, kadar postanejo za delo in zaslužek nesposobni in bi brez zavarovanja padli kot reveži v breme občin ali nazaj v breme domače hiše. Kolika krivica bi se kmetским hišam in kmetским občinam godila brez zavarovanja! Samo pomislite: **delavec pusti v tvornici za koristi tvorničarja svoje zdravje, svojo mladost, svoje zdrave sile, na koncu tudi svoje življenje. Ali naj se v takih primerih delavec vrne nazaj v svojo pristojno kmetско občino, katere morda že desetletja ni videl, ali v svojo domačo hišo, da zanj v bolezni in v onemoglosti skrbi že itak revna rojstna hiša?**

Delo, ki ga opravljaš z veseljem, je velik del sreče.

Ali kam naj se obrne vdova s kopo otrok? Tudi nazaj v rojstno hišo očeta in moža? Čutimo in zavedamo se, da bi taki pojavi za kmetijske domove in za kmetijske občine pomenili neznosljivo škodo in pa tudi veliko socialno krivico. Kmet mora zato upravičeno zahtevati, da je za njegove sinove in hčere, ako odidejo od doma v tvornice in delavnice, za primer bolezni, onemoglosti, starosti in brezposelnosti zadostno poskrbljeno od strani onih, katerim v glavni meri služi delo njih otrok. Tej preskrbi, **katera naj razbremenijo kmeta in kmetijske občine**, ima služiti delavsko zavarovanje. Sredstva za potrebe tega zavarovanja mora v prvi vrsti nuditi delodajalec, ker on izkorišča delovno silo; prav pa je, ako del sredstev prispeva tudi delavec sam — za one težke dni, ko bo postal nesposoben za delo. Misleči župani kmetijskih občin vedo, da so zneski, katere morajo občine plačati za zdravljenje svojih občanov v bolnici, zelo padli. Za delavce in delavke nosi danes take stroške v celoti zavarovanje. **Ko bo uvedeno še starostno zavarovanje za primer onemoglosti, bo za naše kmetijske občine vprašanje preskrbe ubožcev in revežev skoraj stavljeno z dnevnega reda.** Če bodo delavci in delavke v starosti ali onemoglosti uživali skromno podporo iz naslova zavarovanja, se ne bodo na stare dni zatekali nazaj v svoje rojstne vasi, v breme davkoplačevalcev-kmetov.

Res je, kmet v primeru bolezni ne dobiva pomoči. Tudi njegova starostna preskrba ni dobra. Te stvari je treba urediti. Brez dobro urejenega zavarovanja delavcev in delavk pa si tudi dobro urejenega zavarovanja kmetov ne moremo misliti. Kmetско zavarovanje pa postaja naša nujna gospodarsko-socialna potreba in kulturna dolžnost.

Plačevanje kmetijskih dolgov.*

Štefan Sušec.

V „Kmetovalcu“ dne 30. novembra 1933. št. 22. in 33. je pod naslovom „Važni gospodarski ukrepi naše vlade“ izšel članek, ki je v kratkih orisih navedel osnovna

* Opomba uredništva. S temi izvajani je izčrpano izpopolnjen članek: „Važni gospodarski ukrepi naše vlade“ v št. 22.—23. lanskega „Kmetovalca“.

določila „uredbe o zaščiti kmetov“. V svrhu boljšega razumevanja in večje popolnosti, dodajamo v naslednjem nekatera pojasnila in izpopolnitve.

Kakor je bilo že v označenem članku rečeno, se plačujejo kmetijski dolгови **nad 1200 Din v 12, dolgov pod tem zneskom** pa v 3 letnih obrokih. Da se kmet zavaruje in ogne vsem tožbenim in eksekutivnim stroškom, kakor tudi prekomernim obrestim, — preko 6.02%, odnosno 3.54%, ozir. pri dolgovih **pod 1200 Din** preko 7%-nim, — bo moral pričenši z l. 1934. plačevati najkasneje do 15. novembra vsakega leta pri dolgovih **nad 1200 Din procentualno odmerjene obročne zneske** od dolžne vsote, ki je obstojala na dan 23. novembra 1933. z dodanimi neplačanimi in nezastarelimi obrestmi. Dolгови pod 1200 Din se pa morajo plačati v **3 letih v enakih obrokih**. Ta triletni rok se podaljša na 5 let onim dolžnikom-kmetom, ki dokažejo, da imajo dolg **do zneska 1200 Din** pri več upnikih in da ne presegajo ti dolгови skupaj 3600 Din.

Izmera procentualnih letnih odplačil od celokupnega dolga je razvidna iz sledeče razpredelnice:

Zap. št. obroka	Leto, v katerem se ima plačati do 15. nov.	Izmera odstotka vsote, dolgovane dne 23. nov. 1933	
		denarnim zavodom in bančnim obratom	ostalim upnikom
1	1934	6 %	6 %
2	1935	6.75 %	6.60 %
3	1936	7.65 %	7.25 %
4	1937	8.94 %	8.06 %
5	1938	10.76 %	8.84 %
6	1939	12.68 %	9.75 %
7	1940	14.72 %	10.72 %
8	1941	15.64 %	11.84 %
9	1942	16.85 %	13.06 %
10	1943	17.38 %	14.36 %
11	1944	17.85 %	15.94 %
12	1945	18.78 %	17.55 %

Za lažje razumevanje in izračunavanje letnih odplačilnih obrokov, naj služi praktičen primer. Neki kmet se je zadolžil pri denarnem zavodu (posojilnici) in je znašal njegov dolg na dan 23. novembra 1933. 10.000 Din. Za ta izposojeni denar mu je računala posojilnica 9% ne obresti. Na teh obrestih je dolgoval kmet dne 23. novembra 1933. 500 Din, tako, da je znašal nje-

Zlobnežev se najbolj ubraniš, ako jih pomiluješ in ne sovražiš.

gov celokupen dolg 10.500 Din. Ta dolg bo po uredbi plačal v 12 obrokih, ki se izračunavajo na sledeči način:

Prvi obrok:

$$\begin{array}{r} \text{Od } 100 \text{ Din plača } 6- \text{ Din} \\ \text{od } 10.500 \text{ " " } x_1 \text{ "} \\ x_1 = \frac{10.500 \times 6-}{100} = 105 \times 6- = \underline{630- \text{ Din}} \end{array}$$

Drugi obrok:

$$\begin{array}{r} \text{Od } 100 \text{ Din plača } 6.75 \text{ Din} \\ \text{od } 10.500 \text{ " " } x_2 \text{ "} \\ x_2 = \frac{10.500 \times 6.75}{100} = 105 \times 6.75 = \underline{708.75 \text{ Din}} \end{array}$$

Tretji obrok:

$$\begin{array}{r} \text{Od } 100 \text{ Din plača } 7.65 \text{ Din} \\ \text{od } 10.500 \text{ " " } x_3 \text{ "} \\ x_3 = \frac{10.500 \times 7.65}{100} = 105 \times 7.65 = \underline{803.15 \text{ Din}} \end{array}$$

Četrty obrok:

$$\begin{array}{r} \text{Od } 100 \text{ Din plača } 8.94 \text{ Din} \\ \text{od } 10.500 \text{ " " } x_4 \text{ "} \\ x_4 = \frac{10.500 \times 8.94}{100} = 105 \times 8.94 = \underline{938.70 \text{ Din}} \end{array}$$

Peti obrok:

$$\begin{array}{r} \text{Od } 100 \text{ Din plača } 10.76 \text{ Din} \\ \text{od } 10.500 \text{ " " } x_5 \text{ "} \\ x_5 = \frac{10.500 \times 10.76}{100} = 105 \times 10.76 = \underline{1129.80 \text{ Din}} \end{array}$$

Šesti obrok:

$$\begin{array}{r} \text{Od } 100 \text{ Din plača } 12.68 \text{ Din} \\ \text{od } 10.500 \text{ " " } x_6 \text{ "} \\ x_6 = \frac{10.500 \times 12.68}{100} = 105 \times 12.68 = \underline{1331.40 \text{ Din}} \end{array}$$

Sedmi obrok:

$$\begin{array}{r} \text{Od } 100 \text{ Din plača } 14.72 \text{ Din} \\ \text{od } 10.500 \text{ " " } x_7 \text{ "} \\ x_7 = \frac{10.500 \times 14.72}{100} = 105 \times 14.72 = \underline{1545.60 \text{ Din}} \end{array}$$

Osmi obrok:

$$\begin{array}{r} \text{Od } 100 \text{ Din plača } 15.64 \text{ Din} \\ \text{od } 10.500 \text{ " " } x_8 \text{ "} \\ x_8 = \frac{10.500 \times 15.64}{100} = 105 \times 15.64 = \underline{1642.20 \text{ Din}} \end{array}$$

Deveti obrok:

$$\begin{array}{r} \text{Od } 100 \text{ Din plača } 16.85 \text{ Din} \\ \text{od } 10.500 \text{ " " } x_9 \text{ "} \\ x_9 = \frac{10.500 \times 16.85}{100} = 105 \times 16.85 = \underline{1769.25 \text{ Din}} \end{array}$$

Deseti obrok:

$$\begin{array}{r} \text{Od } 100 \text{ Din plača } 17.38 \text{ Din} \\ \text{od } 10.500 \text{ " " } x_{10} \text{ "} \\ x_{10} = \frac{10.500 \times 17.38}{100} = 105 \times 17.38 = \underline{1824.90 \text{ Din}} \end{array}$$

Enajsti obrok:

$$\begin{array}{r} \text{Od } 100 \text{ Din plača } 17.85 \text{ Din} \\ \text{od } 10.500 \text{ " " } x_{11} \text{ "} \\ x_{11} = \frac{10.500 \times 17.85}{100} = 105 \times 17.85 = \underline{1874.25 \text{ Din}} \end{array}$$

Dvanajsti obrok:

$$\begin{array}{r} \text{Od } 100 \text{ Din plača } 18.78 \text{ Din} \\ \text{od } 10.500 \text{ " " } x_{12} \text{ "} \\ x_{12} = \frac{10.500 \times 18.78}{100} = 105 \times 18.78 = \underline{1971.90 \text{ Din}} \end{array}$$

Zasebnikom-upnikom bo moral kmet vračati dolg v prav tolikih obrokih, toda v manjših odstotnih zneskih od dolžne vsote z dne 23. nov. 1933., in to radi tega, ker se je ostalim upnikom od 23. nov. 1933. dalje priznala pravica samo do 354% obresti, ki so prav tako že vračunjene v procentualnih letnih deležih.

Po zgoraj navedenem primeru si lahko kmet sam izračuna višino zneska posameznih letnih obrokov na ta način, da skupni dolžni znesek — obstoječ na dan 23. nov. 1933. — deli z 100 in dobljeno število pomnoži s procentualno izmero, ki odgovarja dotičnemu obroku in upniku po spredaj navedeni razpredelnici.

Pod pravno zaščito ne spadajo odnosno se morajo brez ozira na določila uredbe o zaščiti kmetov takoj v celoti odnosno po sklenjenih pogodbah plačati ti-le dolgovi:

1. javne davščine in pristojbine,
2. dolgovi do 500 Din, ki so nastali po 20. oktobru 1931. iz nakupa živeža, obleke in obutve, ako se med tem niso pretvorili v menične dolgove,
3. vsi kmetški dolgovi, ki so dejansko kot novi nastali po 20. aprilu 1932.,
4. dolgovi, ki izvirajo iz naslova vzdrževalne dolžnosti,
5. dolgovi iz naslova kaznjivega dejanja in povzročene poljske škode,
6. dolgovi iz uslužbenskega razmerja (do dninarjev, hlapcev in slično),
7. dolgovi iz naslova zakupa ali najemnine in
8. dolgovi obrtnikom, ki so kmetom opravili obrtna dela po 20. oktobru 1931.

Določena obročna odplačila se morajo točno izpolnjevati. Ako zaostane kmet s plačilom treh zapadlih letnih obrokov, zadobi upnik pravico, da sme izvršilnim (eksekutivnim) potom izterjati ves obstoječi dolg (ne samo zapadle letne obroke) ter tako pognati kmeta na boben. Nasprotno se pa mora vsak upnik zadovoljiti s plačilom na zgornji način izračunanih obrokov ter ne sme in ne more zahtevati ni-

Ena sama nesreča človeka bolj spametuje, nego tisoč dobrih nasvetov.

kakršne druge obrestne mere za dobo od 23. nov. 1933. naprej, kakor je v označenih odstotkih že upoštevana, to je 6'02% odn. 3.54%. Ako bi se upnik protivil sprejeti na označeni način izračunane obroke, mora dolжник položiti zneske pri sreskem (okrajnem) sodišču, da se reši plačila s pravnim učinkom.

Kako osušujemo zemljišča na barjanskem svetu?

Ing. Hočevar.

Ker na našem Barju še vedno nimamo vzornih osuševalnih jarkov in glavnih odvodnikov, ne bo odveč, ako obdelamo tudi to polje.

Sedanji jarki in odvodniki na Barju so vsi zaraščeni, preplitvi, obdani s strmimi brežinami, nudijo nam torej prav žalostno sliko tega zanemarjenega stanja. Da s takimi jarki in odvodniki zemlje ne bomo osušili, je samo po sebi razumljivo.

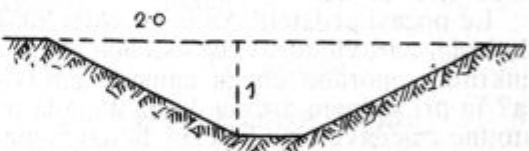
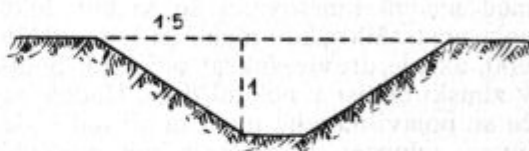
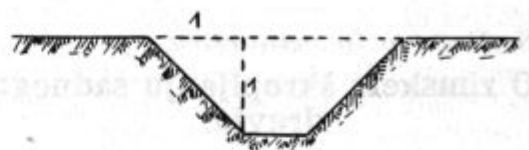
Mnogo je krivo temu stanju tudi dejstvo, da se vsak boji, ako jarke in odvodnike razširimo na pravilno širino, ako jih poglobimo in napravimo položne brežine, da bo izgubil na zemljišču. Da temu ni tako, si moramo ogledati vzorno izvršene melioracije. Položne brežine jarkov in odvodnikov so gosto pokrite s travniško odejo, kjer bujno rastejo samo sladke, redilne trave. Jarek in odvodnik je torej čist vsake navlake. Položne brežine ostanejo stalno, med tem ko je treba jarke s skoraj navpičnimi brežinami vedno čistiti, če jih ne, se še bolj zarastejo z raznimi kislimi travami, trsjem in plevelom. Položne brežine veliko lažje obdelujemo tudi z modernimi stroji. Vzdrževanje takih vzornih jarkov in odvodnikov je minimalno, ker redno čistimo samo ozko dno. Razumljivo je, da moramo na nanovo izkopanih ali razširjenih jarkih brežine posejati s primernim travniškim semenom, še boljše pa je, ako jih obložimo s travniško rušo.

Pomislili gotovo še nismo, koliko sveta zgubimo na zanikrnih jarkih, poleg tega še vso širino jarka in tudi precej širok pas ob obeh straneh jarka.

Mnogi se tudi bojijo večjega izkopa, ki je potreben pri pravilno napravljenih jarkih in s tem v zvezi večjih stroškov. Ne pomislijo pa, s kolikimi stroški je v zvezi

čiščenje zanikrnih jarkov (če jih sploh čistijo) in pa na koristi, ki jih imamo na vzornih jarkih.

Brežine jarkov in odvodnikov morajo imeti naklon vsaj 1 : 1, boljše 1 : 1½, najboljše 1 : 2 pa tudi 1 : 3. To nam pojasnujejo skice.

Osuševalni jarki morajo biti najmanj 1 m globoki (pri tem moramo upoštevati posedanje zemlje po osušitvi), glavni odvodniki pa 1.5 m in še več.

S sedanjim načinom preslabe osušitve moramo prenehati. Ne smemo gledati na to, da pridelamo čim več, zato pa slabih pridelkov, ampak da povečamo kakovost pridelka s tem, da travnike popolnoma osušimo.

Kako vpliva ta razlika na krmsko vrednost, naj navedemo samo suhe številke. Ako krmimo s pridelki z mokrih in premalo osušenih travnikov, dobimo 1600 do 1800 l mleka, 28% maščobe, živina pa zgubi na teži. Nasprotno pa dobimo iz dobro osušenih travnikov izvrstno krmó,

Po končanem boju in zmagi je mnogo junakov.

ki daje do 4000 l mleka, 43% maščobe in živina pridobi na teži.

Ako hočemo torej dvigniti naše pridelke na najvišjo stopnjo, moramo vse te nasvete upoštevati in prenehati s sedanjim načinom osuševanja, ako ga sploh moremo tako imenovati.

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

O zimskem škropljenju sadnega drevja.

Jos. Priol.

O škropljenju sadnega drevja vlada med našimi kmetovalci še vedno dokaj nejasnosti. Marsikdo meni, da je storil dovolj, ako je drevje enkrat obrizgal, bodisi v zimski bodisi v poletni dobi. Huduje se, če se pojavi navzlic temu ta ali oni škodljivec, odnosno bolezen in mu povzroči več ali manj občutno škodo. „Saj sem škropil, pa je bilo sadje kljub temu črvivo, škrlupasto itd., no, če je tako, bom v bodoče raje to delo sploh opustil!“

Le počasi prijatelj! Ali si že videl kdaj, da bi bil zdravil zdravnik vse bolzni le z enkratno uporabo enega samega zdravila? In pri sadnem drevju, ki ga napada na stotine zajedavcev in bolezni, bi naj pomagalo le enkratno škropljenje z enim samim sredstvom? Že zdrav razum nam velevala, da je to nemogoče, da je treba tudi tukaj različnih obrambnih sredstev, ki jih je treba uporabljati v času, ko so proti poedinim zajedavcem najbolj učinkovita.

Spričo dejstva, da je iz gospodarskih in drugih razlogov docela neizvedljivo, če bi hoteli zatirati vsakega zajedavca na sadnem drevju s posebnim sredstvom, se je udomačilo v praksi škropljenje s takimi pripravki, s katerimi uničimo istočasno po več različnih škodljivcev. Na ta način se delo poenostavi in si prihranimo mnogo truda in stroškov. Ker se vrši zatiranje škodljivcev v dveh glavnih dobah: pozimi, ko drevje počiva in poleti, ko raste, govorimo o zimskem in poletnem škropljenju. Med zimskim in poletnim škropljenjem moramo strogo ločiti, kajti ž njima zasledujemo različne cilje neglede nato, da so tudi zatiralna sredstva, njih koncentracija in način uporabe različna. **Pomni-mo dobro, da zimsko škropljenje ne more nadomestiti nikoli poletnega škropljenja,**

da pa lahko zadošča v gotovih okoliščinah poletno škropljenje samo!

Kaj dosežemo z zimskim škropljenjem?

Predvsem uničimo ali vsaj znatno omejimo vrsto zajedavcev, ki prezimujejo na drevju v otrplem stanju, v špranjah in razpokah skorje, med mahom in lišaji, kakor: jabolčnega zavijača, cvetožerja, jabolčnega molja, kaparje ali ščitne uši, naselbine krvave uši, nadalje jajčeca listnih in krvavih uši, malega in velikega zimskega pedica, prstaničarja, jabolčne in hrušove bolšice, jabolčnega in brstnega molja, sadne mešičkarje, listne zavrtače, hrušovo pršico, hrušove stenice, razne sukače na jabolčnem in hrušovem listju i. dr. Kakor vidimo, je teh nepridipravov prav čedno število in potemtakem pravilno in pravočasno izvedeno zimsko škropljenje ne more biti zastoj. Seveda niso naštetih zajedavci povsod enakomerno razširjeni, smemo pa biti zadovoljni, če ugonobimo vsaj tiste, ki povzročijo v naših sadovnjakih glavno škodo.

S čim škropimo sadno drevje pozimi?

Izmed mnogih sredstev se uporabljajo največ **drevesni karbolineji in žveplenoapne-na brozga.** Od drevesnih karbolinejev, ki imajo lastnost, da se z vodo mešajo (emulgirajo) in dajo mleku podobno zmes (emulzijo), so pri nas najbolj znani in uporabni arborin, dendrin in neodendrin. S prvima dvema škropimo jablane in hruške z 10%, koščičarje (češplje, slive, breskve, marelice, črešnje in višnje), ki so občutljivejši, pa s 7—8% raztopino. Neodendrin je gostejši izdelek in se uporablja pri peškarih v 5—7% zmesi, pri koščičarjih pa v 4—5% zmesi.

Velik nedostatek raznih drevesnih karbolinejev je, da niso enotne sestave in je zategadelj tudi njih učinek precej neenakomeren. Do neke mere nam more služiti v praksi načelo, da je izdelek tem uporabnejši, čim bolje se meša z vodo in čim dalje drži zmes, ne da bi se pojavila na dnu posode oborina, odnosno na površju tekočine oljnate pege. Karbolinej, ki se z vodo dobro meša, je navadno tudi sadnemu drevju manj nevaren kakor oni, pri katerem je emulzija kratkotrajna. Vendar se često dogaja, da opali tudi karbolinej pravilne sestave brste na enoletnih mladikah ter povzroči, da posamezne veje usahnejo. Prav tako zadržujejo vsi kar-

bolineji spomladi drevje v poganjku, kar je včasih koristno, še večkrat pa škodljivo.

Zaradi tega se ne smemo čuditi, ako se navzlic dolgotrajni uporabi v praksi in kolikor toliko ugodnim uspehom sadjarski praktiki in veščaki za drevesni karbolinej ne morejo brez pridržka navdušiti in iščejo nadomestila, ki bi sadne rastline manj ogrožalo. Čeprav se jim to doslej še ni docela posrečilo, je vendarle opaziti, da pridobiva **žvepleno apnena ali kaliforniška brozga** v poslednjem času vedno bolj na veljavi. Obnesla se je zlasti za zatiranje kaparjev, krvavih in listnatih uši, jabolčnih in hrušovih bolšic, listnih pršic, nadalje škrlupa, jablanove plesni, kodravosti breskovega listja, ameriške plesni na kosmulji, kakor tudi za zimsko zatiranje mahu in lišajev na sadnem drevju. Kaliforniška brozga je enotnejše sestave, je drevju manj nevarna, lažje uporabna in cenejša nego drevesni karbolinej. Ž njo lahko škropimo tudi poleti, med tem ko karbolinej za poletno škropljenje ne prihaja v poštev, ker bi listje in sadje opalil. Do bordoške brozge ima prednost, da ne povzroči na plodovih z nežno kožo (Londonski peping, landsberška reneta, voščenska, bellefleur i. dr.) nevšečnih plutastih lis in peg in se odlikuje škropljeno drevje po izredno zdravem in temnozelem listju.

Za zimsko škropljenje uporabljamo žveplenoapneno brozgo v 15—20% zmesi (na 80—85 litrov vode primešamo 20, oziroma 15 litrov brozge). Ako dodamo na 100 litrov tega škropiva 1 kg železne galice, povečamo lepljivost in taka zmes uniči tem zanesljiveje mah in lišaje.

Kdaj je najprimernejši čas za zimsko škropljenje? Škropimo lahko celo zimo, od jeseni, ko je odpadlo listje, do pomladi, preden začne drevje odganjati. Pri temperaturi pod ničlo ne kaže škropiti, ker bi škropivo zmrznilo in oškodovalo brstje in mladice, slično poledici. Kakor so pokazali večletni poskusi na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, **je učinek škropljenja posebno ugoden koncem zime, v drugi polovici meseca svečana in marca, zlasti preden začne drevje odganjati in so brsti že nekoliko nabrekli.** Škodljivci, ki so prezimili v otrplem stanju kot jajčeca in bube na drevju in v zemlji, so

v tem času občutljivejši za razne strupe kakor sredi zime, v dobi trdega zimskega počitka. Sadjarji, izkoristite to okolnost, kjer Vam je količjak mogoče! Da ne smemo škropiti z drevesnimi karbolineji in koncentrirano kaliforniško brozgo, ko se jamejo brsti že odpirati, menda ni treba posebej povdarjati.

H koncu še eno vprašanje: **Ali je treba izvajati zimsko škropljenje vsako leto, ali zadošča morda, če škropimo le v predledkih, vsako drugo ali tretjo zimo?** Odgovor: Najbolje je, če izvajamo zimsko škropljenje redno, leto za letom. Ako to nikakor ni mogoče, škropimo drevje pozimi vsaj takrat, kadar pričakujemo prihodnjo jesen sadno letino. Le v slučaju, ako je drevje razmeroma zdravo in ni opaziti nobenega zgoraj navedenih zajedavcev v večji meri, bi zadoščalo, da škropimo pozimi le od časa do časa, n. pr. vsako tretje ali četrto leto. **Poletno škropljenje, o katerem je „Kmetovalec“ že ponovno pisal, pa moramo izvršiti brezpogojno vsako leto, ako nočemo trpeti gospodarske škode!**

Vinarstvo in kletarstvo.

Razkisanje vina.

Fr. Vojsk.

Skrajno neugodno vreme leta 1933. je povzročilo, da smo dobili malo vinskega mošta in še ta je imel le malo sladkorja in mnogo kisline. Boljše vrste v ugodnih legah pozno brane, so dosegle sicer 16 do 18 odstotkov sladkorja po klosterneuburški moštni tehtnici, a še vedno 11—13‰ kisline. Pri poznih vrstah, manj ugodnih legah in pri zgodnejših trgatvah pa so dosegli mošči le 11—13%, redkokje do 15% sladkorja, kisline pa 14—16‰, v najslabših primerih celo do 18‰ kisline. Premalo sladke mošte so nekateri sladili, kakor je to letos izjemno dovolila kralj. banska uprava v Ljubljani, težje je pa popraviti prekisle mošte oziroma vina. Sicer je znatnost tudi v kletarski tehniki v zadnjih desetletjih silno napredovala in uporabljamo danes za razkisanje mošta ali vina z uspehom razna sredstva, kakor kalcijev karbonat, kalijev karbonat in kalijev nevtralni tartrat, katera sredstva so po zakonu o vinu dovoljena. Vendar je iz raznih vzro-

Kdor opravlja koga pred teboj, dela isto o tebi za teboj.

kov priporočljivo, da podjamemo vse mere, da kislino v vinu po naravni poti omilimo in šele za tem, ako je to potrebno, sežemo po navedenih sredstvih.

Z naravnim potom omilimo kislino v vinu in napravimo vino kolikor toliko pitno, če vino bolj pozno pretakamo in ga na to zrežemo (zmešamo) s kakim milejšim vinom n. pr. z žlahtnino ali s silvancom. Če takih milih vin nimamo, potem vino razkisamo.

V moštu sta od raznih kislin najvažnejši vinska in jabolčna kislina. V normalnih letih ima mošt 6—9‰, letos pa skoraj še enkrat toliko celokupne kisline. Pri vrenju mošta in pri poznejšem zorenju vina se kislina počasi zmanjšuje. Nekaj tisočink kisline izpade v obliki vinskega kamna, jabolčna kislina pa se razkroji pod vplivom nekih bakterij v mnogo milejšo mlečno kislino in ogljikov dvokis, ki uhaja iz vina. Oba pojava tvorita tkzv. naravni proces zmanjšanja oziroma razpadanja kisline v mladem vinu.

Pomniti pa moramo, da je gotova količina kisline vinu potrebna, ker pomaga vino konzervirati; saj vemo, da so vina z zadostno kislino odpornejša proti napakam in boleznim kakor mila vina, ki imajo malo ali premalo kisline. Kislina ugodno vpliva tudi na okus in značaj vina sploh.

V toplejših kletih in v šibkejših vinih nastopi tkz. naravni padec kislin hitreje in močnejše. Ob takih pogojih lahko zgubijo kislina vina 4—6 gramov kisline na liter; ob neugodnih pogojih pa dosti manj. V naši moči je tedaj, da izločitev oziroma prirodni izpad kisline preprečimo ali pa pospešujemo s primernim kletarjenjem. Zmanjšanje in razpad kisline pospešujemo letos takole, da skrbimo za gladko pokipenje mošta, držimo vino v toplejši kletih (okrog 15° C), da včasih pomešamo vino z drožmi (ako so zdrave ali vsaj od razsluzenega mošta), da pozno pretakamo, to je šele meseca februarja ali marca in da vino pri pretakanju prav malo ali nič ne žveplamo. Na ta način pospešujemo naravni proces razpadanja kisline v mladem vinu.

Razkisamo lahko že mošt ali šele vino. Menimo pa, da je po vsem povedanem bolje razkisati že več ali manj gotovo vino, to je čez nekaj časa po prvem preta-

kanju. Takrat določimo kislino v vinu in če je kisline preveč, jo lahko en del od-
(Dalje sledi.)

Kdaj bomo prvič pretakali letos vina?

Ing. Ivo Zupanič.

Mislim, da ne pridem prepozno, ako šele sedaj obravnavam nakratko naslovljeno vprašanje. Naslednje velja samo za vina iz zdravega grozdja in vina iz razsluzenih moštov brez napak.

Skoro brez izjeme so letošnja vina nenavadno kislá, kar je posledica zapoznele rasti, t. j. nenavnadnega razvoja vinske trte od zgodnje spomladi do pozne jeseni. Seveda je bilo nepravilno tudi zorenje grozdja, ki je le v izjemnih slučajih doseglo običajen povpreček sladkorja, ohranilo pa je izredno mnogo kisline, ki se za časa zorenja ni mogla zmanjšati.

Umetno slajenje moštov, česar so se vinogradniki poslužili letos v precejšnji meri, ker je bil sladkor poceni, seveda nima nikakega vpliva na množino kisline. Z dodatkom sladkorja, ki mora popolnoma povreti že pri glavnem vrenju, se poveča v vinu samo alkohol, ne zmanjša se pa radi tega kislina, vsaj znatno ne.

Važno pa je, da vemo, da se lahko zmanjša kislina vina naravno že tekom prve zime.

Za naravno ali biološko zmanjšanje kisline moramo pospeševati delovanje neke vrste bakterij, ki živijo v mladem vinu — tudi v starih jih najdemo — in jim služi drožje kot hrana ter pretvarjajo ob ugodni toplini močnokisló jabolčno kislino v milejšo mlečno kislino in ogljikov dvokis.

Najbolj živahno delujejo pri toplini nad 20° C. Kletna toplota v zimskih mesecih je seveda mnogo nižja, vendar pa skušajmo vzdrževati klet toplo s tem, da okna in vrata dobro zapiramo. Znano je, da delujejo te bakterije tudi pri nižjih temperaturah, celo pri 6° C, vendar pa mnogo počasneje.

Bakterijam moramo nadalje nuditi možnost ugodne prehrane, pa tudi možnost koristnega delovanja s tem, da pustimo vino čim dalje časa na drožju, t. j., da pretakamo pozneje in končno, da pri-

Ogibaj se špekulantov in bodi oprezen pred njimi.

dejo bakterije čim bolj v dotiko z vinom, ozir. s kislino vina, moramo mešati drožje do prvega pretakanja po enkrat na teden.

V prav ugodnih okoliščinah se more zmanjšati celokupna kislina vina ali bolje rečeno jabolčna kislina, ki prevladuje v vsakem, tem bolj pa v kislem vinu, za polovico in še več; na primer od 14‰ na 7—6‰. To je izredno velik padec kisline; iz prekislega vina je nastalo milo, pitno vino.

Pri razkrajanju ostre jabolčne kisline nastane vedno v precejšnji meri ogljikov dvokis, ki pri tem uhaaja iz soda slično kakor pri naknadnem vrenju. Po tem uhaajanju plina po končanem alkoholnem vrenju tudi lahko presojamo, v kakem stanju se ta razvoj nahaja.

Pri vsem tem pa moramo vedeti, da nastopi to naravno ali biološko zmanjšanje kisline včasih takoj po glavnem vrenju prav nenadoma, včasih v teku zimskih mesecev pred prvim pretakanjem včasih šele po prvem ali celo po drugem pretakanju, oziroma v teku naslednjega poletja; včasih pa se sploh ne pojavi.

Četudi to naravno zmanjšanje kisline ni tako reden pojav kakor vrenje, ki nastopi vsako leto ob določenem času, je vendar vsega upoštevanja vredno ter edino pravilno iz stališča umnega kletarstva, da izkoristimo tudi to možnost zboljšanja kvalitete vina s tem, da pretakamo čim pozneje, t. j. šele v mesecu februarju ali celo marcu.

Porjavenje mladega vina.

Jos. Blažević.

Ko se grozdje mehča in začne zoreti, more ponovno deževno vreme povzročiti razpokanje jagodnih lupin in zaradi tega ima zrak pristop do vsebine jagod, v kateri nastanejo oksidaze, ki so vzrok porjavenju vina. Pri trajno slabem vremenu, kakor je bilo letos pred in med trgatvijo, pa nastopi splošna gniloba grozdja, da izgleda isto že po zunanosti rjavo. Vino iz takega grozdja je lahko podvrženo porjavenju. Že pri trgatvi moramo skrbeti za to, da preprečimo nadaljnji razvoj oksidazov v vinskem moštu, da nimamo pozneje z vinom nobenih neprilik.

Predpostavljamo, da smo iz gnilega ali nagnitega grozdja prešan mošt razsluzili in pretočili po 48 urah v nezažveplan sod in nato ga prepustili kipenju z dodatkom čistih kvasnic ali kipečega domačega mošta, da smo pospešili kipenje, ali pa brez tega.

Vzlic vsej previdnosti pa je potrebno, da se še pred prvim pretakanjem mladega vina prepričamo, če bo vino v barvi stanovitno ali ne? V to svrho postavimo takoj na sod iz vsakega soda $\frac{3}{4}$ čaše vina in ga pustimo 3—4 dni na zraku; ako ostane vino v barvi nespremenjeno, t. j. svetlozelenkasto, potem je vse v redu; ako pa je vino na zraku porjavelo, takrat mu pridenemo 10—15 gramov v vinu raztopljenega kalijevega metabisulfitu na 1 hl in temeljito v sodu z mešalnico zmešamo. Po nekaj dneh zopet postavimo $\frac{3}{4}$ čaše vina iz dotičnih sodov zaradi kontrole na zrak. Po 3—4 dneh se pokaže, katero vino je zdravo in v barvi stanovitno in katero ne.

Zopet porjavela vina moramo takoj po prvem pretakanju čistiti z želatino. Za 1 hl vina se računa 6—12 gramov želatine in 5—10 gramov tanina. Tanin v mali meri vina ali alkohola raztopimo, in ga prilijemo k bolnemu vinu, vse pa temeljito z mešalnico zmešamo. Po 2—3 dnevih vino čistimo z želatino. Določeno količino želatine raztrgamo na male kosce in na ognju raztopimo. Vzamemo $\frac{1}{4}$ litra raztopine (6—12 gramov suhe želatine) za 1 hl vina. 2—3 dni po dodatku tanina odvezujemo torej en škaf ali vrč vina iz soda (zavisi od velikosti soda) in nato prilivamo v vrč ali škaf, v katerega smo vlili $\frac{1}{2}$ do 1 liter vina, curkoma določeno količino želatine s pridnim mešanjem s čisto olupnjeno brezovo metlico tako dolgo, da se želatina z vinom vpeni; nato prelivamo vino z enega v drugi vrč tolikokrat, da se je tvarina popolnoma vpenila in jo skozi lakomnico vlijemo v sod. Gornjo tretjino vina z lesenim mečem v sodu temeljito prešamo na vse strani soda kakih 10—15 minut.

Med mešanjem večkrat potrkamo okoli vehe soda s kladivom, da ne bruhne pena skozi veho. Po končanem mešanju sod z rezervnim vinom dolijemo ob večkratnem trkanju okoli vehe po obročih, dokler sod ni napolnjen. Če se ne posreči, da bi radi

Beseda špekulant je med poštenjaki postala največja psovka.

pen prvi dan sod napolnili, nadaljujemo z napolnjevanjem drugi dan tako dolgo, da je sod napolnjen in ga na to zapilkamo.

Po šestih tednih čiščeno vino pretočimo v zažveplan sod in usedlino filtriramo ali pa jo pustimo v dobro zažveplani posodi stati tako dolgo, da se je sčistila. Potem jo z natega ali cevjo odtočimo in porabimo kot polnež dotične vrste vina odnosno letnika. Na ta način bomo dosegli ne le dobro in zdravo vino, ampak se bomo izognili vsem nepravilnostim.

Društvene vesti.

Vinarska podružnica v Ljutomeru vabi vse svoje člane in sploh vse vinogradnike ljutomerskega okraja na svoj redni letni občni zbor, ki bo v nedeljo dne 21. januarja 1934, točno ob 9. uri dopoldne v kavarni Resnik, Ljutomer. — Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev odbora in delegatov za občni zbor Vinarskega društva. 4. Slučajnosti. Vse gg. zaupnike, katerim smo 16. 12. 1933 poslali nabiralne pole z imeni članov, ponovno naprošamo, da čimprej poberejo članarino za leto 1934., ki znaša do treh oralov vinograda Din 10.—, za vsak nadaljni oral pa po 5 Din več. Vsak vinogradnik bo član Vinarskega društva!

Vinogradniki se radi izgovarjamo, zakaj bi bil član Vinarskega društva, saj tako od tega nimam nobene koristi, žal pa moramo priznati, da je tudi na tem nekaj resnice. Ni pa glavna krivda to Vinarskega društva, ampak ravno teh vinogradnikov, mlačnežev imenovanih, ki kljub sedanjim težkim časom nimajo smisla za svojo stanovsko organizacijo! Ko bi teh ne bilo in bi bil vsak vinogradnik član Vin. društva, bi to bila lepa armada in najmočnejša organizacija v Dravski banovini. Pa ne samo to, ampak bi kot taka po številu članstva gotovo mnogo več dosegla za izboljšanje sedanjega položaja; dokler nas pa je tako malo in še teh polovica nima volje do dela, do resnega in uspešnega dela za dobrobit vinogradarja, do tedaj pa ni izgleda za izboljšanje.

Vsi vinogradniki pristopite kot člani k Vinarskemu društvu, z resno voljo in veseljem do dela, da si ohranimo naše lepe gorice!

Bizeljsko, 30. XI. 1933. Posebno živahno je bilo povpraševanje po starem vinu v teku mesca novembra. Zadnje zaloge starega vina so se domalega razprodale in to zadnji čas po 5 Din liter za meš. sorte; boljše sortno vino pa se je prodajalo po 6—7 Din liter. Zadnje dni je oživila tudi kupčija z novim vinskim pridelkom. Za navadna

mešana vina se plačuje 4—4.50 Din za liter, boljše vino deloma 5 Din. Vina se je letos pridelalo malo in se ceni proti lanskemu pridelku na borih 30% pridelanega vina. Vino se prav povoljno razvija ter se kislina čim dalje bolj utaja. Vsled pčilega kolikostnega pridelka vina vinogradniki upravičeno upamo, da ostane cena vina čvrsta.

Ivanjkovci, 4. januarja 1934. Vinarska zadruška „Jeruzalemčan“ v Ivanjkovcih je danes uprizorila 9. vinski sejem. Vinogradniki iz ljutomersko-ormoških goric so poslali na sejem vinske vzorce letnikov 1929, 1931, 1932 in 1933, vsega skupaj 106 vzorcev. Da je vina malo, vidimo v tem, da je bilo teh vzorcev več kot polovico manj kakor druga leta. Temu primerno so se dvignile tudi vinske cene v primeri z lanskim letom skoro za 100%. Za stara vina so zahtevali producenti 6 do 12 Din za liter, za nova pa 5 do 7 Din za liter. Stara vina so brezhibne kakovosti, nova pa bodo tudi mnogo boljše kakor smo jih ob času trgatve presojali. Preobila kislina se naravno izgublja, kar dela nova vina prav prijetna za potrošnjo, ker v ostalem tudi niso premočna, so pa bolj aromatična.

Nekaj kupčij se je sklenilo na licu mesta, v mnogih slučajih pa bo do kupčij še-le prišlo po sejmu. V nekaj mesecih bo vse vino razprodano, ker ga je malo.

Obisk kupcev je bil zadovoljiv. Tudi Avstrijci so obiskali vinski sejem, kupili pa malo, ker visoka avstrijska uvozna carina na vino ovira večji promet.

Živnoreja in mlekarstvo.

Pomanjkanje nastilja.

Fran Malásek.

Leto 1933. je bilo za razvoj krmskih rastlin prav ugodno. Znatne padavine in bolj hladna spomlad, poletje in jesen je pospeševalo bujnejšo raščo detelj in trav tako, da letos ne slišimo več let se ponavljajočih tožb, da je malo krme. Krme imamo dovolj, čeprav je ponekod slabša, ker je bila poplavljenjena. Kljub temu se da tudi pokrmiti pri gotovi opreznosti in z mešanjem z repo ali peso. Tako smemo pričakovati, da bo živina prešla dobro iz zime v spomlad.

Če pa imamo krme dovolj, nam manjka pa zopet nastilja. Jesensko stalno deževje je preprečilo grabljenje listja in sedaj je zapadel debel sneg tako, da so naše listne lope prazne. Vsakemu je znano, da

Ne oviraj delavcev pri delu z zlobnim jezikom.

se tudi živina dobro počuti, ako je na suhem in toplem prostoru.

V tem oziru bo treba napeti vse moči, da se živina ne zapusti. Od žit smo pridelali dovolj slame, ki je ne bo treba krmiti in se lahko porabi za nastilj. Da se ne bo prehitro porabila, bo dobro, da jo razrežemo ali sesekamo na krajše, na pedenj dolge kose. Tak nastilj se lažje kida in se na gnojišču sklada lepo na kupe. Če slamo porabimo, se bo pa treba pravočasno ozreti po raznih nadomestkih, kakor po žaganju, ki ga je tudi že težko dobiti, ker večina žag počiva, ali pa v skrajni sili, da gremo v gozd in otrebimo spodnje veje gostejšega smrečja in seseklano smrečje nastiljamo. Smrečje je sicer zelo slab nastilj, ker ne pije vode in niti trdih izmečkov dobro ne veže, je pa še kljub temu boljše, če živina ne leži popolnoma na golih tleh. Ker se pri pomanjkanju nastilja snaga pri živini težko ohrani, je treba, da živino dobro češemo in posebno zadnji del operemo večkrat z mlačno vodo. Zamenarjena živina močno trpi, na nji se zaradijo uši, garje in lišaji, zaradi česar živina nima miru, ne more v redu prebavljati in začne pešati. Umazano živino ne smemo goniti na sejme. Če pa tako nesnažno živino v zadnjem trenutku pred sejmom oskubimo, vidimo že daleč, kdo ima pri živini red in kdo ne.

Vsakega živinorejca bi moralo biti sram, da z umazano živino vozi in da jo goni javno na napajališča. Pri količkah dobri volji in ljubezni do živine lahko ohranimo snago kljub pomanjkanju nastilja. Pametno gospodarstvo v tej navidezni malenkosti nam bo dalo spoznanje, da je snaga polovico zdravja in tudi polovico krmljenja!

Mlekarska samopomoč in javna podpora.

Franjo Pavlica.

V naših mlekarskih zadrugah dozoreva prepričanje, da je za ureditev našega mlekarstva potrebna v prvi vrsti samopomoč. Vse upanje, da bi organizirali mlekarne po vzorcu visoko kulturnih narodov z izdatno javno subvencijo, mora zaenkrat odpasti. **Ostane pa nam še edina nada in to moramo uresničiti, in to je:**

„javna moralna podpora!“ Brez te pomoči niti ne mislimo na samopomoč, ker bi bilo vse naše trudapolno delo brez uspeha.

V čem obstoji javna pomoč mlekarstvu, ako črtamo malenkostne denarne subvencije, vedo oni, ki morajo izvajati nadzorstvo nad živili.

Lastna samopomoč se uredi lahko na več načinov, je lahko ali podprta s posebnim državnim zakonom (Danska, Nemčija) ali pa samo avtonomno vezana na uredbo poedinega mesta (Dunaj, Bratislava itd.).

V Avstriji niso toliko praktični kakor v ostalih zemljah na severu. Kdor pa je slišal nedeljsko radiopredavanje o ureditvi njihove živinorejsko-mlekarske šole na Nižje Avstrijskem in čital pravilnik o ureditvi mlekarkega trga, bo priznal, da gradijo od spodaj navzgor in ne narobe. Takega grajenja si želimo tudi pri nas. Zveza mlekarskih zadrug kot predstavica našega mlekarkega združništva, je že stavila svoje želje, niso pa to edine in zadnje. Naše delovanje se mora raztezati na vse in povsod, kjer so v nevarnosti mlekarski interesi. Mnogim se dozdeva, da je pri nas n. pr. nemogoče urediti mlečni trg, ker so naša mesta premajhna, deželska, kakor pravimo. V Avstriji pa so vzeli v poštev že kraje z nad 5000 prebivalci, kjer se morajo držati iste uredbe o trgovanju z mlekom kakor v vsem mestu Dunaju.

Na Dunaju so izdali uredbo, po kateri se podpirajo mlekarne med seboj s sredstvi, ki se bodo zbirala v novo osnovani mlekarski fond. Iz tega fonda bodo dobivale oddaljene mlekarne nekako odškodnino, odnosno prispevek na doma predelano mleko, ki bi sicer s prevozom na Dunaj oškodovale ostale mlekarne.

Konjereja.

Vprašanje naših dirkalnih društev in dirkališč.

Julij Novak.

Da se smotreno pospešuje konjereja, se je ustanovilo že leta 1875. dirkalno društvo v Ljutomeru, l. 1882. pa društvo v Mariboru, ki sta zložno delovali pod vodstvom nepozabnega strokovnjaka dr. Alfreda Rossmanita za povzdigo reje ameri-

Praksa je dolga pot in zelo draga šola.

kanskega kasača. Z rejo toplokrvnega konja so v ozki zvezi dirke. Kot prvo dirkališče se je uporabljala cesta iz Križevcev proti Ljutomeru, leta 1892. se je uredilo dirkališče okrog bivšega ribnika na Cvenu, od leta 1903. pa dirkališče na travniku ob cesti iz Ljutomera na Cven, od leta 1920. pa se vršijo dirku na dirkališču,

Sl. 1. Dvoletna žrebica „Nelka“ iz rodu Sokol „Nigra Feniks“, last Alojza Slaviča iz Bunčanov.

Sl. 2. Ljutomerska kobila „Pina“ iz rodu Feniks Princeza v starosti 3 let, last Mih. Filipiča iz Staro vasi.

zgrajenem na posestvu Zadruga za vzrejo žrebet na Cvenu, ki je bila ustanovljena l. 1911. Na tem posestvu so postavili leta 1913. obširne gospodarske zgradbe. Tako vidimo, kolika je bila skrb za povzdigo konjereje na merodajnih mestih in doma. Umljivo, v takratnih časih so obračali vse večjo pozornost na konjerejo. Danes, v času motorja, se na to gleda po strani in kot nekaj, kar se je preživelo. Pa po krivici! Konj bo še dolgo časa važen činitelj v gospodarstvu in tudi vojska ga ne bo

mogla pogrešati. Traktorji se zopet nadomeščajo s konji. Ruski boljševiki so ob prevzemu oblasti razpustili in uničili vse žrebčarne in staje, danes pa uvažajo za drag denar konjski material in v Moskvi se zopet prirejajo dirke z vsem sijajem zapadnih mest in Amerike. Velika podjetja v mestih odstranjujejo tovarne avtomobile in jih nadomeščajo s težko konjsko vprego. Na vrednosti pridobiva zlasti konj, ki je tako uporaben za opravljanje gospodarskih del kakor za šport in to je naš ameriški dirkač z vsemi svojimi vrlinami. Opazilo se je v dobi splošne gospodarske krize, da se je cena dobremu konju vzdržala na škodo cenam drugi živini. Vse moderne države trošijo ogromne vsote za konjerejo.

Sl. 3. Ljutomerska žrebica „Psina“, last Jos. Slaviča pred ocenjevalno komisijo v Mariboru.

Pri nas pa je čedalje težji položaj. Centrala kasaških društev ni prejela letos od države nikake podpore. Nagrade so se za letošnji kasaški derby izplačale iz prihrankov prejšnjih let in še to z bančnimi vložnimi knjižicami. Društvo v Čakovcu se je razšlo, oni dve v Varaždinu in Zagrebu ne delujeta že več let. Mariborsko društvo je letos z naporom in nabiranjem prostovoljnih prispevkov še priredilo tri dneve. Podpora iz banovinskih sredstev je neznatna. Edino vesel pojav je pojačanje zanimanja za konjske priredbe v Ljubljani. To je pokazala zadnja dirka. Posestniki si nabavljajo kasače iz Ljutomera in upamo, da prihodnje leto ne bo več dirk za konje brez papirjev in amaterske vožnje, v katerih se morajo vpregati tudi nad 12 let stari konji.

Mrzlokrvni konji niso za dirke; neprijeten je pri teh dirkah občutek vsakemu

prijatelju konja, ko vidi to mučenje živali in to neprimerno natezanje moči. Cena kasačev ni tako visoka, da bi si jih ne mogli nabaviti njihovi prijatelji, posebno, ker so kasači porabni za vsako domače delo. Ljubljanci, v Ljutomer po iskre, vztrajne, hitre in v oskrbi skromne kasače!

Na Bledu čaka dirkališče že par let na dovršitev. Merodajni krogi bi lahko spravili skupaj potrebna sredstva za dokončanje dirkališča. Bilo bi to v korist Bledu, pa tudi konjereji.

Glede letošnjih dirk bi pripomnil, da konji Turista, Krista in Stella niso kmečke reje in so bile distance zanje nepravilne. Običajne dirke izven kasaških predpisov so se vršile tudi v Krškem in na Bledu in se je teh udeležilo tudi nekaj posestnikov s svojimi kasači.

Mnogo bi še rad povedal glede reje naših kasačev, pa je prostor prepičlo odmerjen. Nekaj pa mi je treba posebej poudariti. Za konjerejo je potreba ovsa, ovsa in ovsa. Mlade živali naj bodo kar mogoče na prostem. V hleve naj pride svetloba, nepotrebne jaslji naj izginejo, široko korito naj bo nizko postavljeno. Koliko preglavice povzroči nervozen in plašljiv konj. Kaj je temu vzrok? Premalo gibanja na prostem in teman, slabo zračen klev, kar ovira žival tudi v pravilni rasti.

Razno.

Cene plemenskih konj. Najvišjo kupno ceno za plemenskega konja je dosedaj dosegel angleški polnokrvni žrebec „Flying Fox“ z neverjetno, a resnično ceno 10½ milijonov Din. Letos ga je pa prekosil tudi angleški polnokrvni žrebec „Solario“ s ceno 13 milijonov Din, ki jo je dosegel na javni dražbi po smrti njegovega dosedanega lastnika sira Johna Rutherforda. Konja je kupil za to ceno lord Glaney za neki angleški sindikat, ki ga je hotel imeti za vsako ceno. Tudi v Angliji občutijo gospodarsko krizo, vendar pa ne oklevajo plačati visokih cen za rekordne živali. — Kratek opis njegove zgodovine nam napravi nekoliko razumljivo to strašno vsoto. Solario je imel le nekaj znamenitih, v dirkah uspešnih prednikov kakor Gainsborough (oče), Electric light in Doctrine, med tem ko se drugi niso odlikovali. On sam ni kot enoletnik kazal posebnih sposobnosti, vendar je pa bil zaradi čistega rodu prodan za milijon dinarjev. Kot triletnik je dirkal v 7 dirkah in

to v štirih z uspehom. Premagal je znamenite dirkače kot „Zambo-a“, Warminstera in še nekaj drugih. Že po teh prvih (znamenitih) zmagah je imel njegov lastnik sir Rutherford zanj ponudbe do dveh milijonov dinarjev. Vendar ga pa ni prodal pravočasno, ker je spoznal njegovo visoko vrednost, temveč ga je po zmagi v dirki za zlato kupo vzel iz dirkališča, kjer je pridirkal skoraj šest milijonov dinarjev. L. 1926. je prišel v kobilarno (rojen je bil l. 1922), njegova skočnina je znašala 140.000 dinarjev. Njegov prvi zmagoviti potomec je bil žrebček „Réveillon“, ki je bil l. 1930. v dveh dirkah zmagal kot prvi in priboril lastniku 350.000 Dm. V lanskim sezoni je imel „Solario“ med svojimi potomci 6 zmagovalcev, ki so si v 18 dirkah priborili lepo vsotico 7 in pol milijona dinarjev. — Letos je pa izmed njegovih potomcev 9 konj pridirkalo z zmagami v 11 dirkah skupno skoraj 5 milijonov Din. Zlasti se je izkazala žrebička „Andrea“ z dvema zmagama. — Iz navedenih podatkov je razvidno, da je Solario podedovalec izrednih kakovosti. Ta njegova odlična, dragocena lastnost, njegova lepota ter sijajne dirkalne zmožnosti napravijo razumljivo njegovo uvodoma omenjeno nakupno rekordno ceno, ki je za naše razmere pač nenavadno visoka.

V.

Sestava konjskega mleka. Takoj po porodu je kobilje mleko kakor pri vseh drugih živalih vodeno, proti koncu sesalne dobe pa se zvišuje množina maščobe. Povprečna sestava mleka, odvzeta 30 kobilam, je znašala pri 754 preizkušnjah sledeče odstotke sestavnih snovi: vode 89,97%, beljakovine 2,03%, tolščice 1,25%, pepela 0,35%, sladkorja 6,40%; najvišje množine so bile 92,70, 3,06, 5,20, 0,64 in 7,69%; najnižje pa 84,38, 1,35, 0,0, 0,10 in 5,02%.

Množina mleka, ki ga da kobilja, je večja, kot se ponavadi misli, ker se redkokdaj da kobiljo čisto izmолziti. V splošnem odgovarja množini mleka, ki ga proizvaja krava. V višini laktacije (molžnje) lahko rečemo, da ga da dnevno 20—30 kg.

Podgane v konjskem hlevu so prav posebno nadležne in škodljive, ker preganjajo konja iz jaslji. Redkokateri konj vgrizne v podgano in jo usmrti, ponavadi je konju podganji smrad zopern; zato se ji umakne in ne žre več iz jaslji. Ker ima konj dober nos, zavoha podgano že od daleč in to zadostuje, da ne žre več dalje (če jo je zavohal med krmiljenjem). Proti podganji nadlegi uporabljamo pasti, strupe, pse in mačke. Pes in mačka pa jih ne polovita dosti.

Ta sredstva pa ne zaležejo mnogo. Omeniti moramo nov način preganjanja podganje zalege, ki obstoji v sledečem: Ujamemo 4—5 podgan, jih

Katerega varstvo uživaš, temu si sluga.

polijemo s petrolejem in zopet spustimo. Duh po petroleju je podganam tako neprijeten, da pobegnejo iz celega okoliša z mladitci vred in se dalj časa ne povrnejo. Ko se pozneje zopet vrnejo, je treba postopek ponoviti.

Čebelarstvo.

Šušmarstvo v čebelarstvu.

Dr. M. Podgornik.

II.

1. Kraj čebelarjenja, pašne razmere, prevažanje.

Malemu čebelarju, ki vzdržuje le par panjev zaradi zabave, ne veljajo moji nasveti toliko, kolikor tistemu, ki si obeta iz čebelarstva gmočnih koristi.

Brez paše v čebelarstvu ni uspeha. Če čebele doma ne dobijo prebitka nad lastno potrebo, jih moramo **prevažati** na dobra pašišča. **Stalen**, četudi zmeren donos je vobče treba višje ceniti nego rekordne letine, ki so redke,

Nepravilno je, če si postavimo najprej čebelnjak in uredimo čebelarstvo, predno smo si na jasnem, ali nudimo čebelam tudi dosti paše. Večina naših krajev sili k prevažanju, posebno, če čebelarimo za med. Začetnik naj tudi upošteva **stroške in težave** (prometne razmere, ceste), ki omejujejo možnost prevažanja.

O važnosti stalnega donosa, četudi ni posebno izdaten, nam pričajo neuspehi čebelarjev, ki prevažajo s precejšnjimi stroški na **hojevo pašo**. Hoja med redko, včasih pa prav izdatno. Ker so pa stroški večinoma visoki, ne krijejo dobre letine vedno vseh stroškov jalovih let. Saj je ob dobri letini med tudi cenejši. Upoštevajmo pa glede hojevca tudi to, da je kot zimska hrana čebelam nevaren, ker zelo pospešuje akuten izbruh pogubne, nalezljive črevesne bolezni — noseme —, ki jo pri nas nekateri še vedno napačno označujejo kot „grižo“.

V bližnje kraje lahko prevažamo z vozom ali tovornim avtom, za večje daljave pa prihaja v poštev avtomobil ali železnica. Železniška uprava nudi zlasti v zadnjih letih čebelarjem posebne ugodnosti za prevažanje na pašo: čebele potujejo lahko z osebnimi vlaki, čeprav plačamo zanje le najnižjo tarifo tovornih vlakov. Nadalje računa železnica za vsak panj te-

žo le po 20 kg, najsi bo tudi veliko težji. Da navedem primer: prevoz A. Ž. panja iz Ljubljane na zadnjo jesensko (ajdovo) pašo v Dravskem polju pri Ptuj — okrog 150 kilometrov je stal le okrog Din 6.—. Seveda je treba temu še prišteti stroške prevoza na pašno mesto in nazaj k postaji itd. Rentabilnost? Da jo doženemo, moramo poznati povprečni donos kraja, v katerega prevažamo. Če znaša prebitek medu na panj po 10 kg nad donosom, ki bi ga mogli doma doseči, je treba še odbiti od vrednosti tega medu višino stroškov, da vidimo, ali nam ostane prebitek primerne višine.

Kje pa so pašišča stalnega dobrega donosa?

Takih predelov je zlasti poleti zadošči, vendar pa moramo upoštevati **čas paše in dosegljivost pašišča**, predno se odločimo. Najboljša paša je v naših krajih vobče v mesecu juniju. Zlasti velja to za predele Krasa na Notranjskem, za Belokrajino itd. Natančneje pa se seznanimo s takšnimi kraji in predeli, če proučujemo **mesečne izkaze opazovalnih postaj**, ki jih priobčuje stalno „Slovenski Čebelar“. Kdor se zanima za določen kraj take postaje, si mora donos te postaje za več let, n. pr. za 10 let, nazaj izračunati in bo na ta način dognal uspeh te dobe. Tega naj deli s številom let, na katera se nanaša njegov račun, da dobi **povprečni donos** kraja opazovanj. Saj nam pove porast teže panja na tehtnici, koliko medu so čebele v določenem času prinesle v panj. Če prevažamo v ta kraj, smemo tudi za svoje čebele pričakovati tak donos, seveda le, če prevažamo tja skozi več let, saj je vsako leto donos drugačen.

Nepravilno je, če v dober pašni kraj prevažamo, da **kopičimo tam panje na eni sami točki**. To velja še bolj kot za ajdo tudi za pomladanska pašišča. Saj so predeli takega donosa navadno dosti obsežni in panje moramo tam primerno porazdeliti.

Iz navedenih podatkov opazovalnih postaj pa razvidimo tudi, v **katerih krajih** ob določenem času **ni donosa**. Novo mesto n. pr. ne nudi v juniju mesecu čebelam ničesar (povprečno vzeto), nasprotno, teža panja na tehtnici pada tedaj, kar je seveda nekako svarilo za čebelarje tega okraja, to tembolj, ker je istočasno drugje

Preden kaj trdiš, prepričaj se dobro.

prav obilna bera. — **Prevažajmo** vsako leto po 2—3 krat, vsaj **v juniju in na ajdo**.

Pri izbori pašišč upoštevajmo tudi, kje dobimo **najboljši med**. Kostanjevec (med od žlahtnega ali domačega kostanja) je grenek in za trg manjvreden; to pa seveda tudi vsak drug med s primesjo tega.

V primeri z narodi z **razvitejšim** poljedelstvom imamo razmeroma **dobra pašišča**, četudi nismo vedno glede vremena na dobrem. Razen pašišč imamo pa tudi izredno **primeren panj** za prevažanje, to je A. Ž. panj (Alberti-Znideršičev panj), ki je bil zgrajen prav s tem namenom, da služi prevažanju.

(Dalje prih.)

čebelarstva opravila v januarju in februarju.

Čebele potrebujejo sedaj v prvi vrsti mir. Skrbimo za to, da jih ne motimo pa tudi mišim in senicam branimo dostop do panjev. Sicer porabijo čebele več hrane ali dobijo celo grižo. — Če prisije sonce in je toplota nad 10 stop. C, pustimo čebelarstvo prosto pot, da se iztrebijo na prostem. Seveda ne sme tedaj več ležati sneg pred čebelnjakom, sicer pogine v njem mnogo čebel. Če nismo mogli snega pravočasno skidati, nasujmo žaganja ali slame pred čebelnjak.

Sedaj je pravi čas, da čitamo strokovne knjige in časopise. Pripravljajmo panje in orodje, satnike in satnice. Stare in nerabne sate prekuhajmo v vosek. — Ob koncu meseca januarja začnejo nekatere matice že zalegati. Odslej moramo posebno skrbno paziti, da so panji toplo odeti in opaženi. Slamnice ostanejo do maja in junija v panjih.

Gozdarstvo.

Gozdni plevel in njegovo zatiranje.

Mušič Lojze.

Često sta zastoj ves trud in strošek, ki ju ima posestnik z zasajanjem goljav in često je zaman, rekel bi prevzetno, pomlajenje gozda, ki ga uniči dobrotljiva narava sama. Zakaj? Zato, ker je posestnik napravil svoje delo le polovičarsko. Skrbel ni za iztrebljenje škodljivega gozdnega plevela. „Vse je zadušeno, le

nekaj sadik je ostalo,“ se potem čujejo tožbe.

Znano je, da se povsod, posebno močno pa na boljših, humoznih gozdnih tleh takoj, ko odstranimo zarast, to je, ko gozd posekamo, razmnoži in razplete raznovrsten plevel. Pod vplivom svetlobe se ves plevel — od male rastlinice do grmičja in drevja —, ki je poprej le tu in tam dremavo životaril, v kratkem času razmnoži in nam često do neprehodnosti poraste celo poseko. Tako nastane neizogibna in nujna potreba, da posestnik poseže, če treba, tudi v plevelno objest in obvaruje ter reši gozdni nasad oziroma pomladek, preden se zaduši ali zaostane.

Kateri so najnevarnejši pleveli na posekah?

1. Kopinje ali robida (ostroga): ljubi bolj dobro, humozno, svežo, vlažno zemljo; posebno trdovratno se zadržuje v jarkih in ob njihovih pobočjih. Njeno nevarno naglo razširjanje ima vzrok v močnem ukoreninjanju odganjkov. Robida, iskajoč nove, sveže zemlje, lahko v kratki dobi preplete velike površine goljav in vse rastline, katere njeni, kakor strešna opeka nabrani zimzeleni listi, pokrijejo, tako da prej ali slej podležejo.

2. V višjih legah, tudi na dobrih zemljah se lahko v veliko škodo gozdu razraste malinjak ali malina.

3. Na slabejših, bolj izčrpanih zemljah se pri zadostni svetlobi razgrinja nizko grmičje borovnice in črnice. V nižinah je ta rastlina redek pojav; višje v gorovju (alpah) jo zamenja brusnica (po koroško „pušpan“ ali „natek“).

4. Na slabih, takojenovanih borovih tleh se razprostre resje.

5. Med vsemi doslej navedenimi pleveli, najdemo visoko praprot v večjih in manjših skupinah, ki se često razširi v prostrane steljnike.

6. Izmed ovijalk omenimo srobot, ki se prav rad udomači v doličih in jarkih ter bršljan, ki se vzpne od svoje pečine tudi visoko na drevje.

7. Izmed grmovja oz. nizkega drevja omenimo lesko, ki se razširi v škodo mlajšu le na dobrih oz. bolj vlažnih zemljah.

8. dalje belo jelšo v gorovju; ta plevel se hitro in gosto zaseje v p'anih, posebno rad na pogoriščih.

Kdor več obljublja, kakor zmore, je zelo lahkomišeln.

9. Nizko drevje nižavja in hribovja staja ali gozdna vrba in topola, ki pa imata kratek življenjski vek.

10. Na mokrih in težkih nižinskih zemljah je zelo vsiljiva krljika.

11. Tudi ne smemo pozabiti, da je neredko breza gozdni plevel, zlasti v borovih in macesnovih kulturah. Često najdemo zapuščene goloseke v nižavju in gričevju, ki so postali v nekaj letih brezove goščave, ki so pravcata metlišča.

12. Naj omenimo še razno trnje, kakor črn in bel trn in pa brinje na kraških ali kamenitih tleh.

13. V mokrem nižavju je treba čisto biti boj z različnimi kislimi travami (sitovec) itd.; pa tudi v hribih nastajajo na humoznih zemljah na posekah bujna travišča (pahovka itd.).

14. Na koncu omenimo še razne vrste mahovja in lišajev, ki prevlečejo zemljo nalik skorji, na kateri gozdno seme propade.

Kako zatiramo gozdni plevel?

Najugodnejši čas za trebljenje plevela je vroče poletje ali sploh čas, ko je drevje v polnem soku. Zato je vsekakor pametno opustiti spomladansko in jesensko trebljenje in čiščenje, kakršno je pri nas v navadi. Da kmet za takšna gozdna dela poleti nima časa, je večkrat le izgovor. S spomladanskim izsekavanjem plevela se isti le še bolj učvrsti in razraste. Robido in sličen plevel je treba izkopavati ali izsekati, da se cedi voda iz stebel; na ta način rastlina izgublja svoje moči in popušča.

Grmičje in drevje posekamo tako, da pustimo visoke šture, ki jih še raztresa. Vse to delamo poleti, ker drugače dosežemo pogosto nasprotno.

Požiganje plevela na celi površini je čisto nemogoče in nespametno radi obstoječega gozdnega pomladka, čisto tudi nevarno za sosedni gozd.

Kako se že vnaprej obvarujemo plevela?

Da se plevel nevarno razraste, je največkrat vzrok nered na posekah. Vejevje, dračje, vrhači in treske leže razmetani v sečnji ali pa so nagrmađeni v dolgih in širokih kupih. Tamkaj se prav gotovo

vgnezdi robidje, od koder se dolgotrajno razširja; kesneje se na dotične prepognjene zemlje naseli še drug visok plevel. Vejevje (hosto, steljo) moramo takoj ali sproti spraviti s poseke. Zložimo ga v kupe, ki jih, če je umestno, požgemo. Če je sečnja prebiralna, zložimo veje v male kupe pod ostalo rastoče drevje (iznad panja). Zadevna določila gozdnega zakona so zelo stroga.

Kaj napravimo, če goljavo gosto prepreže borovničje in resje? V določenih razdaljah, kjer ni pomladka, prekopljemo zemljo in izpulimo borovničje v krogu s premerom ca 0.50m. Seme, ki naleti na take odprte prostore, vzklije. Tudi nadležno mahovje moramo mestoma prekopati, da seme pade na zemljo.

Zelo mnogo grešijo posestniki in gozdni delavci s tem, da na čisto izsekajo vsa postranska listnata drevesa v iglastem gozdu; ta drevesa so od narave namenjena za podstojni, zemljo popravljajoči in varujoči sestoj. Tako je opaziti, da se v nekaterih gorskih krajih neusmiljeno zatira bukev. Kjer se le pokaže svilenolista svetla njena krošnjica, že mora pasti. Čemu? Pravi jo: „Odpadlo listje je skorja, ki onemogoča samosev več vrednih iglavcev.“ Ali je taka težava to listno skorjo razgrebsti, da se pokaže vmes črna prst? Ali niste opazili, da tam, kjer je bogata zaloga tega surovega gnoja, ni zlepa najti gnezdišč plevela, ni borovničevja itd.? Primes listavcev, še posebej bukve, je za iglaste gozdove na manj dobrih tleh važna in potrebna. Znano je, da bukev izvrstno popravlja izčrpana tla. Da ne govorimo še o drugih prednostih takšnih racionalno gojenih gozdov.

Večkrat pridemo v položaj, da se rešimo ene vrste plevela, pa pripravimo s tem pot drugi vrsti. Imamo na pr. v vlažnem jarku smrekov nasad. Že tretje leto je pognala breza, iva, leska itd.; robida se pa v polsenci tega drevja ne more prav razviti. Ali boste v tem primeru kar na slepo odstranili ves ta nepridiprav? Nikakor ne! Samo tam proč s tem drevjem in grmjem, kjer isto moti in tlači smreko oz. zaželjeno drevesno vrsto; na ta način še vedno držimo robido, ki ne trpi sence, v mejah skromnega razvoja.

Kako je s praprotnjo in travo? Če je sadiko trava že poleti visoko in gosto po-

rastla, moramo travo okoli nje previdno požeti. Ni pa dobro, da se sadiko docela izpostavi solnčni pripeki. Treba je skrbeti za zmerno obsenčenje. Praproto, travo itd. je pred zimo odstraniti tam, kjer bi se ista pod težo snega kakor streha vlegla na sadike, ki bi se v takšnem položaju lahko zadušile. Zakoličenje sadik je važno ne samo radi paše živine, temveč tudi dobro za delavce, ki čistijo nasad oz. žanjejo travo in nastilj v njem.

Način, kako se izognejo v Prekmurju gozdnemu plevelu na golosekih z „gozdno-poljskim gospodarjenjem“ je bil opisan v „Kmetovalcu“ z dne 15. oktobra 1933.

Menim, da smo se o tem, ne malo koristnem poglavju gozdne vzgoje dodobra pomenili. Na delo torej!

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 1. Mlekarska zadruga mi ne dovoljuje puščati gnoja v hlevu. Zato nameravam spomladati hlev tlakovati. Koliko cementa bi potreboval za tlakovanje 65 m² površine? Ali je res, da ni dobro, če leži živina na cementnem tlaku in ali bi ne bilo bolje, če bi napravil tla v hlevu iz borovčevih plohov? (C. I. v Z.)

Odgovor: Gnoj nikakor ne sme ostati v hlevu, ker vsebuje snovi in klice, ki bi škodovali mleku. Hlev mora biti snažen in svetel. Gnojnica mora hitro iz hleva v gnojnično jamo, ker se sicer razkraja in povzroča v hlevu slab zrak, sama pa izgubi na gnojilni vrednosti. Iz teh razlogov je potrebno, da hlev tlakujete. Za zdravje živine je zelo nevarno, če leži na cementu. Zato Vam priporočamo, da betonirate predvsem žleb za odtok scalnice ter hodnik na eni strani žleba, na drugi pa le kakih 15–20 cm širok pas, na katerega običajno pada blato in scalnica. Sprednji del staje, kjer živina stoji in leži, pa lahko tlakujete z lesom, ali če hočete varčevati, enostavno z ilovico, kar je najcenejše. Priporočamo Vam, da istočasno, ko tlakujete hlev, uredite tudi betonirano gnojišče in gnojnično jamo. Če napravite oboje hkrati, Vam banovina prispeva 30–50% k nabavi cementa. Tozadevno se obrnite za navodila na tamošnjega sreskega kmet. referenta, ki Vam tudi brezplačno napravi načrt in izračuni, koliko potrebujete cementa za vso napravo.

Ing. W.

Vprašanje 2. Pridelujem veliko pese, repe in korenja in iste pokladam živini z rezanico. Ali je bolje pokladati surovo ali kuhano korenstvo in kakšen učinek imata oba načina na mlečnost krav in na pitanje prasičev? (C. I. v Z.)

Odgovor: Pesa, repa in korenje so nam pri zimskem krmljenju govedi in prasčev dragoceni pripomočki. Ker vsebujejo mnogo vode, jih je pokladati s suho krmo in močnimi krmili. Redilnih snovi ne vsebujejo veliko, važno pa je, ker pokladamo pozimi nekaj svežega. Sveža krma, bodisi sočne korenške rastline ali po leti zelena krma, izredno ugodno učinkuje na občutek živali. **Seveda pokladamo samo surovo**, ker bi s kuhanjem uničili dragocene poživiljajoče sestavine. K.

Vprašanje 3. Včasih kupim na Štajerskem nekoliko čebel ter jih puščam nekaj časa na paši. K ajdovi paši jih pripeljem domov na pašo tako, da so štiri mesece v moji oskrbi. Ali smem prodajati ta med brez obrta? Če je kaj določeno za čebele, v kolikem času se udomačijo, kakor je za živino določeno? (J. G. v C.)

Odgovor: Lastnik čebel je glede ravnanja in razpolaganja s čebelami in njih proizvodi (medom, voskom) dokaj prost. Obrtni zakon se ne nanaša na čebelarstva manjšega obsega (§ 1, odst. 2, tč. 1). Pač pa so temu zakonu podvržena čebelarstva, ki predstavljajo večji obrat, t. j. čebelarstva industrija. Med kot pridelek lastnega čebelarstva lahko prodajate brez posebnega dovoljenja ali obrtnega lista, kakor n. pr. tudi jabolka z lastnega vrta. Prodajate pa lahko doma ali kjerkoli na trgu, ne pa s krošnjarnjenjem, ako nimate posebnega dovoljenja. Razen tega je treba upoštevati predpise o živilih in morate imeti med shranjen v posodi, v kateri se ne more pokvariti. Posebno ni dovoljena pocinkana posoda, nesnaga itd.

Dr. P.

Vprašanje 4. Davčna uprava je od vknjiženih terjatev odmerila rentnino po sledečem primeru: Od 1000 Din glavnice, davka 12 Din in 500%ne avtonomne doklade 60 „

skupaj . . . 72 Din

Po izdanih zakonitih predpisih smem od dolžnika prvo leto izterjati samo 6% glavnice, to je od 1000 Din 60 Din. Na račun davkov pa moram plačati vse obresti in še povrh 12 Din od glavnice. Ali je ta odmera rentnine pravična? Ali je možna pritožba in kje? (B. I. iz S.)

Odgovor: Davčno osnovo za rentnino (rentni davek) tvori pri posojilih po pogodbah vsa vsota obresti in vrednosti vseh prejemkov in storitev, do katerih ima upnik pravico, ne glede na to, ali jih je efektivno prejel ali ne. Od tako ugotovljene davčne osnove (obresti) se — ako dogovorjene obresti z vsemi odškodninami niso višje od 12% — odmerja davek v izmeri 12%, to je od 100 Din obresti 12 Din davka (rentnine). Iz Vašega navedenega primera bi bilo sklepati, da imate glav-

nico dano na posodo z obrestmi od 10%, ker samo za ta slučaj odgovarja primer. Avtonomne doklade v izmeri 500%, ki se pobirajo na rentnino, so bile brez dvoma odobrene po banski upravi dravske banovine.

Pritožba proti odmeri rentnine in proti izračunitvi avtonomne doklade je dopustna v roku 30 dni od dneva vročitve obvestila. Kolkovati se mora s kolkom 20 Din. Vložiti jo je pri davčni upravi, ki jo predloži dravski finančni direkciji v odločitev. Pritožba proti procentualni izmeri avtonomne doklade, ki bi se bila morala vložiti proti sklepu avtonomnega telesa (šolskega odbora?), pa je v sedanjem štadiju nedopustna.

Vprašanje 5. Kdo bo po novem zakonu oproščen davkov, ako ima več kot 10 (pravilno 9) otrok? (B. I. iz S.)

Odgovor. Besedilo zakonske novele, ki je še le v razpravi v finančnem odboru narodne skupščine še ni znano in se na to vprašanje še ne more dati odgovora. Po sedaj veljavnih predpisih so oproščene osebe, ki imajo 9 ali več živih otrok in ki ne plačujejo čez 1000 Din neposrednega davka.

Družbene zadeve in razno.

Družbene vesti.

Kazalo „Kmetovalca“ za l. 1933. je sestavljeno. Kdor hrani list in želi kazalo, naj to sporoči po dopisnici takoj Kmetijski družbi, da jih bo pustila natisniti potrebno število, na kar se bodo poslala interesentom.

Kmetijsko - gospodarska vprašanja in odgovori. Na vsa vprašanja odgovarja Družba pismeno svojim članom le, ako so podpisani s polnim imenom in če so pismu priložili 3 Din (v znamkah) za odgovor. Na vprašanja brez podpisov ne odgovarjamo. Važni odgovori na vprašanja, ki so za splošnost poučni, se objavijo v „Kmetovalcu“.

VABILO

k letnim zborom podružnic Kmetijske družbe
v Ljubljani, r. z. z o. z.

Spored:

1. Čitanje pravilnika, zlasti § 2., 3., 6., 7., 8., 9. in 10.

2. Slučajnosti.

V soboto, 27. januarja 1934.: Moste pri Ljubljani, ob 16. uri v gostilni Franc Černe v Mostah;

v nedeljo, 28. januarja 1934.:

Križe pri Tržiču, ob 15. uri v Gasilnem domu; **Laporje,** po jutranji sv. maši v šoli; **Markovci,** ob 11. uri v državni narodni šoli v Markovcih; **Motnik,** ob 15. uri v gostilni pri „Flegarju“; **Skopice,** ob 14. uri pri g. Jožefu Teršiču v Gor. Skopicih; **Št. Jurij pri Grosupljem,** po sv. maši v občinskih prostorih; **Tribuče,** ob 13. uri v šoli; **Šiška,** ob 14. uri pri g. Černetu, Šiška 39.;

na Svečnico, 2. februarja 1934.:

Jarenina, ob 8. uri zjutraj v šoli; **Št. Lovrenc na Dravskem polju,** po rani sv. maši v Čitalnici;

v nedeljo, 4. februarja 1934.: Koroška Bela, ob 8. uri zjutraj v stari šoli;

v nedeljo, 25. marca 1934.: Sv. Marjeta ob Pesnici, po službi božji v šoli.

Razno.

Dvodnevni tečaj za rodovnikarje in molzne nadziratelje se je vršil 4. in 5. decembra na Grmu. Udeležilo se ga je 20 rodovniških funkcionarjev, katere je izbrala iz vrst svojih društev Zveza selekcijskih organizacij za sivojavo govedo v Ljubljani. Predavali so ing. Wenko, ing. Jelačin, ing. Kotlovšek, prof. Malasek, vet. Drolc in pot. učit. Pavlica. Za one organizacije, ki sedaj niso prišle na vrsto, se tečaj ponovi ob koncu januarja. — Enak dvodnevni tečaj se je vršil za rodovnikarje in molzne nadziratelje iz okoliša belega slovenskega goveda na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Predavali so gg. ing. Wenko, ref. Zupanc, ing. Simonič ter vet. svetnik Škofič.

Rodovniški plemenjaki. S svojim odlokom 29. novembra l. l., je gospod ban dr. Marušič odobril banovinske prispevke za nabavo 37 plemenjakov za selekcijska društva. Biki prejmejo sledeče selekcijske organizacije: Središče (2), Ormož, Sv. Marjeta in Podlehnik, skupaj 5 bikov cikaste pasme; Špitalič, Sv. Lenart in Dol, skupaj 3 biki sivopšenične pasme; Dolina, Beltinci, Lakoš-Kapca, Moravci, Strukovci, Predanovci in Vučja gomila, skupaj 7 plemenjakov svetloisaste pasme; Sodražica, Dobropolje (2), Velike Lašče, Struge, Sv. Gregor, Dolenja vas II., Št. Rupert, Grosuplje, Ambrus in Novo mesto, skupaj 11 bikov sivojave pasme, od katerih je 6 že razdeljenih; Slovenska Bistrica in Slovenjgradec, skupaj 2 bika slovenske bele pasme. Razen tega je odobrenih še 9 nabavnih subvencij za selekcijske edinice na Gorenjskem, ki bodo delovale po navodilih banovine.

Dvodnevni kletarski tečaj se vrši v pondeljek in torek, to je v dneh 29. in 30. januarja t. l. na ban. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk

Potrpljenje je klic k vsakemu uspehu.

zapisnik članov, ki so preizkušeno molžo izvršili v redu, potem tistih, ki so jo malomarno vršili in končno tistih, ki jo sploh niso vršili. Te seznane naj predložijo rodovnikarju. — **Kontrolne skupine.** Članice naj čimprej določijo za novo poslovno leto v smislu § 4 poslovnika za zveznega potovalnega nadziralca kontrolne skupine in to čimprej prijavijo tajništvu „Zveze“ radi nadkrole po zveznem potovalnem nadziralcu. — **Društveni občni zbori** se morajo vršiti v smislu § 10 društvenih pravil najkasneje do 31. marca. Med drugim morajo določiti na tem zboru delegate za zvezno skupščino, ki se mora vršiti meseca maja in članarino članov. Članarina se pobira po stanju živine od 1. januarja 1934. Članarina se naj določi tako visoko, da bodo kriti najnujnejši društveni izdatki. V smislu § 7 zveznih pravil plačajo članice „Zveze“ letno članarino, ki znaša po 1 Din za vsako v rodovno knjigo vpisano kravo po stanju 1. januarja dotičnega leta. Ta članarina mora biti nakazana pred Zvezno skupščino, drugače delegati nimajo volilne pravice. Društvene občne zборе se mora pravočasno prijaviti „Zvezi“, da more ta poslati svojega zastopnika. O zborovanju, sklepih in imenih delegatov je poročati „Zvezi“. Društvene občne zборе se mora prijaviti pristojnim sreskim načelstvom. — **Dodelitev orig. rodov. bikov.** Po enega rodovniškega bika, nabavljenega s subvencijo kr. banske uprave v Ljubljani dobijo selekcijske edince: Dolina, Laško-Kapca. Semenogojška postaja v Beltincih, Predanovci, Strukovci, Moravci in Vučja gomila. Prevzeti bodo v najkrajšem času. — **Holandsko razkužilo za bika.** Vsa društva naj poročajo, kako se je obneslo to razkužilo in poročajo naj tudi, kako ga uporabljajo. — **Polletni pregled rodovniških bikov.** Po nalogu banske uprave se bo meseca januarja vršil pregled vseh glavnih in začasnih plemenjakov po zvezini selekcijski komisiji. Društva bodo o tem pravočasno obveščena. Pregled se bo vršil brž ko bo dopuščalo vreme. Opozorjamo pa že sedaj društva, da se bodo točno držala po „Zvezi“ določenega razporeda, da bo komisija mogla brez zamud poslovati. Radi ugotovitve plemenske vrednosti poedinih plemenjakov, naj bi društva pripeljala tudi nekaj zaroda (potomstva plemenjakov) v starosti od 6 do 10 mesecev na pregled. — **Odborove seje društva.** Društva naj določijo za celo leto odborove seje in termine prijavijo zveznemu tajništvu, da se more delegirati za te seje odposlanca. — **Kupim — prodam,** — ker prihajajo redno vpraša-

nja, priporočamo, da redno prijavljate, če ima kak član na prodaj rodovniško plemensko živino. — **Tiskovine** naročajte po dopisnici pri kmet, referentu v Murski Soboti. Poročati morate tudi, koliko mlečnih pol rabite za novo poslovno leto. V prigrabu: 1 ček, položnica za nakazilo članarine, 2. rodovniški izvlečki.

Zveza nastopi z novim letom svoje tretje poslovno leto, naloga nas vseh je, zlasti pa društvenih odborov, da v tem letu delo pri vseh edincih poglobimo, posebno, da si sedaj v zimskem času uredijo rodovne knjige. Imejte redno vsak drugi mesec seje, odpravite v društvi tudi vse druge pomanjkljivosti, poravnajte event. spore, tako, da bo poslovanje vsakega društva sedaj, ko smo začetne težave premagali, vzorno.

Ing. Mikuž s. r.,
načelnik.

Ing. Eiselt s. r.,
tajnik.

Opomba uredništva: Prednje poročilo o delovanju Selekcijske zveze v Beltincih smo objavili v celoti. Ker so vse zveze v naši banovini osnovane po istih načelih, veljajo navodila beltingske zveze tudi za delovanje vseh ostalih selekcijskih društev v banovini.

Sejem kožuhovine se vrši dne 22. januarja 1934. v prostorih velesejma v Ljubljani. Zadnja leta so pokazala, da je lovška samopomoč („Divja koža“) zelo vplivala na cene kožuhovine ne le na našem domačem trgu, marveč delno tudi v inozemstvu. Ugodne cene pa se da doseči le, ako se zbere kolikor največ blaga, ki pa mora biti pravilno konzervirano in prvovrstno. Lovci naj svoj plen letošnje seziže nemudoma pošljejo svoji prodajni organizaciji „Divja koža“, Ljubljana-velesejem. Inozemstvo se za našo kožuhovino zanima, hoče pa biti poučeno, kako in s čim bo dražba založena.

Žalostna vest. Kakor smo še le zdaj zvedeli, je umrl tik pred Božičem g. **Mustavič**, agilen in požrtvovalen zvezni nadziralca pri Selekcijski zvezi za sivopšenično govedo v Sv. Jurju ob j. ž. Idealnemu borcu za napredek naše živinoreje, ki mu je naporna služba, katero je vršil z neverjetno vztrajnostjo, skrajšala nit življenja, bomo ohranili vsi časten spomin.

Ing. W.

Za uredništvo odgovarja: Fr. Kafol. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela. — Tisk J. Blasnikova nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. — Odgovoren L. Mikuž.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SODNA) ULICA 1

Telefon 2847. Brzjavlj:

„Kmetijski dom“. Rač. pošt.
hran. št 14.257. Podružnica v
Kamniku in Mariboru

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4 % brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 5 % brez odbitka davka na rente. Stanje vlog nad 35.000.000 Din. — Rezerve nad 1.200.000 Din. Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog. Vložene knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. Posojila daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite na tek. računu pod najugodnejšimi pogoji. — **Blagajniške ure:** Ob delavnikih od 8—12 $\frac{1}{2}$ in od 3—4 $\frac{1}{2}$, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 $\frac{1}{2}$ ure

Najuspešnejše sredstvo za rejo
domače živine je brezdvomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev, in omaalitev domače, posebno klayne živine. — Jasen dokaz neprecenljive vrednosti „MASTINA“ so brezštevilna zahvalna pisma

Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din

Lekarna TRNKOCZY
LJUBLJANA, Mesni trg 4 (Zraven Rotovža)

Vabilo

na II. redni občni zbor Vnovčevalnice kmetijskih pridelkov v Račah, ki se vrši dne 28. januarja 1934. ob 2. uri v gostilni Möschl v Račah. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje zadnjega revizijskega poročila. 3. Poročilo nadzorstva o pregledu računov za l. 1932. in 1933. 4. Volitev načelnstva in nadzorstva. 5. Sprememba pravil §§ 15. in 18. 6. Slučajnosti. — Ako bi ob določenem uri ne bilo zadostno število članov navzočih, se vrši čez pol ure drug občni zbor, ki je pa sklepčen ob vsakem številu zadržanikov.

Alojzij Faleš, l. r.

Stefan Baumann, l. r.

Ekonom-oskrbnik

izvežban v vseh kmetijskih panogah, išče službo za
tako). Dopise na Upravo „Kmetovalca“ pod št. 91. 91

Novo črno brinje

oddaja po ugodni ceni — Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska
cesta 2. 109

Najboljšo

Modro galico

izdeluje tovarna

„Zorka“ v Subotici

po staroznanem ausiškem (Aussig-Ustje) načinu, ki je
zajamčeno 98—99% in najceneja, ker se izdeluje
v naši državi in se ne plača carine. Produkcija je pod
stalnim nadzorstvom ministrstva poljoprivrede.

Dobavlja:

Kmetijska družba v Ljubljani.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, vsaka beseda 50 par, najmanj 10 Din.
Uredništvo ne prevzame pouredovanja.
Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov
za prihodnjo številko.

Razglas.

Z ozirom na uredbo o maksimiranju obrestne mere, sta podpisani Zvezi napravili skupno z drugimi organizacijami denarnih zavodov v Dravski banovini sklep, da se vsled težkih gospodarskih razmer, posebno pa vsled znižanja obrestne mere za kmetijska posojila določa za vključene hranilnice in posojilnice kot najvišja obrestna mera za stare vloge na knjižice in na tekoči račun s 4% za navadne, s 5% za vezane vloge na trimesečno odpoved.

V Ljubljani, dne 29. decembra 1933.

Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani.

Združna Zveza v Ljubljani.

Živinorejci!

Kdor ima kako lepo plemensko žival na prodaj, ali kdor želi iste kupiti, naj sporoči svoj naslov Kmetijski družbi v Ljubljani (katera jih ne kupuje, ampak bo sporočila naslove reflektantom).

Na prodaj imajo:

BIKA, simodolca, eno leto starega, TELICO, simodolko, brejo, dve leti staro, BAKAN Stefan, Nedelica, p. Turnišče.
BIKA, montafonca, 18 mesecev starega, Kobe Miha, Sr. Radence 7, p. Stari trg ob Kolpi.

KRAVO, montafonko, brejo, 3 in pol leta staro, TELICO, montafonko, eno leto staro, OVCE, štiri, solčavske pasme, Žužek Alojzij, Vel. Lašče 27.

KRAVO, montafonko, brejo, dobra mlekarica, TELICO, montafonko, 18 mesecev staro, JUNCKA, montafonca, 5 tednov starega, Graščina Čemšenik, p. Dob pri Domžalah.

Posestvo na prodaj!

Posestvo s hišo, v kateri je bila gostilna in trgovina, na prometnem kraju blizu postaje — se prodaj! Naslov pri upravi „Kmetovalca“ št. 5.

Simodolskega bika

2 leti starega, prodaj ali pa zamenja za brejo telico iste pasme: Miha Štrukelj, Zapuže 4, p. St. Vid pri Ljubljani.

Cepljene trte:

od vrst v smislu „Trsnega izbora“ nudi I. trsnčarska zadruška v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj. — Pišite po cenik!

Lepega plemenskega bika

pingavske pasme, licencovan, 18 mesecev star, ima na prodaj; Franc Šimenc, Dol pri Ljubljani.

Umetno valjenje

v centrali za umetno valjenje K. D. „Niko“, Poljane, pošta St. Vid pri Ljubljani proti mali odškodnini (plačilo tudi s kmetijskimi pridelki).

Pravila za plačevanje vojnice

je knjižica, ki jo ima na prodaj Kmetijska družba v Ljubljani po Din 10.— za komad. Knjižica je priporočljiva za razne urade in plačevalce vojnice.

Pri kužnem kataru na spolovilih goveje živine

se vedno najbolje obnesejo BOSULIN svečice. BOSULIN svečice ozdravijo v najkrajšem času bolezen in s tem omogočijo oploditev živali. Pri zdravljenju z BOSULIN svečicami se krava ne napenja, kar vpliva ugodno na množino mleka. BOSULIN svečice omogočijo najenostavnejše zdravljenje in so poceni. Skatla z 12 svečicami stane z živinozdravniškim navodilom 25.— Din. — Izdeluje in razpošila samo LEKARNA MR. STANKO HOČEVAR, VRHNIKA.

Fižol

lanski, okoli 1000 kg, za pitanje prasičev in krmljenje živine poceni prodam, Alojz Štiner, Laporje pri Slov. Bistrici, 143

Tudi lanena preja

Ti veliko prištedi, ako jo daš v tkanje „Krosni“ tkalnici domačega platna v Ljubljani, Zrinjskega cesta 6. Ker je platno za rjuhe, brisače in prte tam tkano najtrpežnejše in najceneje.

Važno za osnovne in kmetijske šole!

Kmetijska družba v Ljubljani je založila 6 stenskih slik od trav, detelj in raznih krmskih rastlin v velikosti 70 x 50 cm s primernim obešalom in okvirjem.

Slike so umetniško izdelane po naravi v barvah in služijo kot izborna učilo za spoznavanje naših glavnih krmskih rastlin.

K vsaki seriji se doda po ena knjižica s kratkim opisom vsake rastline.

Vseh šest slik s knjižico in poštino vred stane Din 100.—.

Priporočamo takojšnjo nabavo tega učila, dokler je še v zalogi, ker bo vsakemu učitelju služilo kot dober pripomoček pri pouku.